

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Rozvojová pomoc Kanady vůči regionu Latinské
Ameriky**

Ivona Krummerová

Plzeň 2013

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Mezinárodní vztahy – britská a americká studia

Bakalářská práce

**Rozvojová pomoc Kanady vůči regionu Latinské
Ameriky**

Ivona Krummerová

Vedoucí práce:

PhDr. Pavel Hlaváček, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2013

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2013 .....

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu práce PhDr. Pavlovi Hlaváčkovi, Ph.D. za jeho věcné připomínky a cenné rady, které mi pomohly při zpracování této bakalářské práce.

Obsah

Seznam zkratk	6
1 Úvod	8
2 Rozvoj a rozvojová spolupráce	12
3 Kanadská rozvojová spolupráce	15
3.1 Rozpočet	17
3.2 Federální instituce a řízení prostředků ODA	18
3.3 Teritoriální a sektorové priority kanadské rozvojové politiky	21
4 Identifikace hlavních problémů v Peru	25
5 Případová studie: Kanadská rozvojová spolupráce s Peru	30
5.1 Politické a ekonomické vztahy Kanady a Peru	30
5.2 Rámec rozvojové spolupráce a vymezení priorit	31
5.3 Rozvojová činnost IDRC	34
5.4 Podpora demokracie a demokratického vládnutí	35
5.5 Sektor: Děti a mládež	37
5.6 Ekonomický růst a podpora soukromého sektoru	40
5.6.1 Projekt PERCAN	41
5.6.2 Smlouva o volném obchodu	43
5.6.3 CSR strategie	45
5.6.4 Regulace nadnárodních korporací	48
6 Závěr	51
7 Seznam literatury a pramenů	54
8 Resumé	68
9 Přílohy	69

Seznam zkratek

ADEFOR	Občanská asociace pro lesní výzkum a rozvoj* (<i>Asociación Civil para la Investigación y el Desarrollo Forestal</i>)
APCI	Peruánská agentura pro mezinárodní spolupráci* (<i>Agencia Peruana de Cooperación Internacional</i>)
CAD	Kanadský dolar
CCIC	Kanadská rada pro mezinárodní spolupráci* (<i>Canadian Council for International Co-operation</i>)
CIDA	Kanadská agentura pro mezinárodní rozvoj (<i>Canadian Interntional Development Agency</i>)
CIES	Konsorcium pro ekonomický a sociální výzkum* (<i>Consortio de investigación económica y social</i>)
CSR	Společenská odpovědnost firem (<i>Corporate Social Responsibility</i>)
DAC	Výbor OECD pro rozvojovou pomoc (<i>Development Assistance Committee</i>)
DFAIT	Ministerstvo zahraničních věcí a mezinárodního obchodu Kanady (<i>Department of Foreign Affairs and International Trade</i>)
FDI	Přímé zahraniční investice (<i>Foreign Direct Investment</i>)
FIN	Ministerstvo financí Kanady (<i>Department of Finance Canada</i>)
FTA	Dohoda o volném obchodu (<i>Free Trade Agreement</i>)
GNI	Hrubý národní příjem (<i>Gross National Income</i>)
G8	Skupina osmi (<i>Group of Eight</i>)
HDI	Index lidského rozvoje (<i>Human Development Index</i>)
HDP	Hrubý domácí produkt
HNP	Hrubý národní produkt

---

* Vlastní překlad autorky

IAE	Kanadský rozpočet pro mezinárodní spolupráci (<i>International Assistance Envelope</i>)
IDA	Mezinárodní asociace pro rozvoj (<i>International Development Association</i>)
ILO	Mezinárodní organizace práce (<i>International Labour Organisation</i>)
LDCs	Nejméně rozvinuté země (<i>Least Developed Countries</i>)
NGO	Nevládní organizace (<i>Non-Governmental Organisation</i>)
NPITC	Národní plán pro mezinárodní technickou spolupráci* (<i>National Policy on International Technical Cooperation</i>)
OAS	Organizace amerických států
ODA	Oficiální rozvojová pomoc (<i>Official Development Assistance</i>)
ODAAA	Official Development Assistance Accountability Act
OECD	Organizace pro hospodářskou organizaci a rozvoj (<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
OSN	Organizace spojených národů
PERCAN	Kanadsko-peruánský projekt na reformu nerostných zdrojů
PROMEB	Projekt na zkvalitnění základního vzdělání v Peru
SB	Světová banka
SOCODEVI	Společnost pro mezinárodní rozvojovou spolupráci* (<i>Société de coopération pour le développement international</i>)
UNDP	Rozvojový program OSN (<i>United Nations Development Programme</i>)
UNICEF	Dětský fond OSN (<i>United Nations Children's Fund</i>)
USACC	Podpůrná organizace pro kanadskou rozvojovou spolupráci (<i>Unidad de Servicio de Apoyo a la Cooperación Canadiense</i>)
USD	Americký dolar

1 Úvod

Kanada jakožto střední mocnost je dlouhodobým dárce zahraniční rozvojové pomoci¹ a patří mezi přední světové dárce. V 50. letech 20. století se Kanada rozhodla zapojit do zahraniční rozvojové spolupráce a čelit ekonomickým a sociálním výzvám v chudých částech světa. V roce 1968 vznikla Kanadská agentura pro mezinárodní rozvoj (*Canadian International Development Agency – CIDA*), která se stala symbolem rozmachu rozvojových programů v rozvojovém světě (Morrison 1997: 1). Následující dvě desetiletí patřila Kanada mezi největší světové dárce rozvojové pomoci. Po konci studené války a s následným příchodem celosvětového úpadku rozvojové pomoci začala i kanadská rozvojová spolupráce ztrácet na své prestiži. Kanada byla kritizována některými členy OECD pro nízké zapojení do spolupráce. Kritizovány byly také strategie a efektivita kanadské rozvojové spolupráce. Problémem byly kromě snižování objemu darované pomoci také sektorové a teritoriální priority, které byly dlouhodobě velmi široce definovány.

S příchodem nového milénia a představením světového programu Rozvojových cílů tisíciletí (*Millenium Development Goals*)² se Kanada snažila předefinovat své cíle a priority. Výsledkem bylo zúžení jejích sektorových i teritoriálních priorit. Problém však přetrvával v nestálosti teritoriálních priorit, a to kvůli změnám ve směřování kanadské zahraniční politiky.

V roce 2007 Kanada oficiálně prohlásila za dlouhodobou prioritu své zahraniční politiky region Latinské Ameriky a Karibiku (DFAIT 2013). Zájem Kanady o tento region se projevil hlavně v ekonomické sféře. Kanada podepsala několik dohod o volném obchodu se státy Latinské Ameriky včetně Peru. V roce 2009 se Peru společně s dalšími čtyřmi státy Latinské Ameriky a karibským regionem stalo prioritou rozvojové politiky CIDA (CIDA 2011a). V této práci bude dále věnována pozornost právě výhradně Peru.

---

¹ V práci budou pojmy rozvojová pomoc a rozvojová spolupráce používány jako synonyma.

² V roce 2000 byla všemi členskými státy OSN podepsána Miléniová Deklarace, v rámci níž se státy zavázaly k dosažení Rozvojových cílů tisíciletí, které mají vést k odstranění nejzávažnějších problémů rozvojového světa do roku 2015.

Přestože Peru nepatří mezi nejchudší země světa, náleží mezi priority kanadské rozvojové spolupráce. Peruánská ekonomika prochází ekonomickým růstem a stává se lákavým místem pro mnoho mezinárodních firem včetně těch kanadských. Působení některých firem, a to především v těžebním průmyslu, vyvolává značné kontroverze, neboť jejich aktivity mají často negativní dopady na místní obyvatele. Kanadské rozvojové projekty se v poslední době soustředí právě na tuto problematiku a usilují o prosazování strategie společenské zodpovědnosti firem (*Corporate Social Responsibility – CSR*). Kanada realizuje také projekty, které se snaží reagovat na ostatní problémy, jako jsou nerovná distribuce finančních prostředků či dostupnost veřejných služeb.

Cílem této práce je představit kanadskou rozvojovou spolupráci a následně demonstrovat realizování jejích priorit a strategií na příkladu Peru. Případová studie kanadské rozvojové spolupráce s Peru tvoří stěžejní část práce. Na základě analýzy kanadského rozvojového programu v Peru bude zhodnocena kanadská spolupráce. Součástí bude snaha odpovědět na následující dvě otázky: „*Do jaké míry se daří Kanadě efektivně přispívat k rozvoji a naplňovat cíle, které si stanovila v prioritních sektorech v rámci rozvojového programu v Peru?*“ a „*Jakou roli hrají ekonomické zájmy v kanadském působení v Peru?*“

Stat' práce je rozdělena na čtyři části. První část je věnována definování základních pojmů týkajících se rozvojové problematiky. Je zde definována oficiální rozvojová spolupráce a jsou zde představeny hlavní ukazatele rozvoje.

Jelikož je součástí cíle práce i všeobecné představení kanadské rozvojové spolupráce, je další část věnována právě jejímu charakterizování a aktuálnímu směřování. Respektive nejprve jsou stručně charakterizovány motivy kanadské rozvojové spolupráce a její rozpočet. Dále jsou představeny hlavní instituce, které se podílejí na řízení prostředků rozvojové pomoci. V neposlední řadě jsou definovány aktuální teritoriální a sektorové priority kanadské rozvojové politiky a dále také strategie, jejichž reálné uplatnění bude v další části ukázáno na případu Peru.

Třetí část slouží k nastínění aktuální socioekonomické situace v Peru, aby bylo jasné, v jakém prostředí Kanada působí. Jsou zde identifikovány hlavní sociální, ekonomické, ale i politické problémy v Peru. Pozornost je věnována záležitostem spojených s nerovnou distribucí zdrojů a špatnou dostupností veřejných služeb. Hovoří se zde o těžebních korporacích a neefektivním nakládání s finančními prostředky, jež korporace poskytují. Dále je probírána problematika negativních dopadů těžebního průmyslu na místní obyvatelstvo a rozpoutávání konfliktů mezi obyvateli a korporacemi.

Ve čtvrté a zároveň nejpodstatnější části je věnována pozornost kanadskému rozvojovému programu v Peru, se zaměřením především na období nového tisíciletí. Nejprve jsou zde popsány vzájemné politické a ekonomické vztahy zmíněných dvou zemí. Dále jsou představeny priority a cíle, které si Kanada v rámci rozvoje v Peru stanovila. Hlavní částí je představení nejvýznamnějších rozvojových projektů, které jsou prezentovány postupně na základě řešené problematiky: propagování demokracie, podpora dětí a mládeže a podpora ekonomického růstu. Pozornost je věnována například projektu na posílení úřadu ombudsmana, vzdělávacímu projektu PROMEB a projektu PERCAN, který se soustředil na reformu těžebního průmyslu a prevenci konfliktů v oblastech těžby. Dále je probírána problematika CSR strategie a realizování CSR projektů kanadskou společností Barrick Gold ve spolupráci s CIDA. Hovoří se zde také o důsledcích dohody volného obchodu mezi Kanadou a Peru a o snahách regulovat působení kanadských korporací v zahraničí. V závěru práce pak bude zhodnocena kanadská rozvojová spolupráce s Peru a zodpovězeny stanovené otázky.

Vzhledem k aktuálnosti tématu byly ke zpracování práce využity především zdroje v elektronické podobě. Informace byly ve velké míře čerpány z primárních zdrojů, mezi které patří oficiální internetové stránky a dokumenty vydané Kanadskou agenturou pro mezinárodní rozvoj a dalšími kanadskými vládními institucemi. Jedná se zejména o roční statistické zprávy a plány rozvojové agentury a evaluační zprávy jednotlivých rozvojových projektů. Dále

byly informace čerpány z oficiálních dokumentů a statistických údajů mezinárodních organizací, jako jsou OECD, SB a OSN. Informace byly čerpány také z internetových portálů neziskových organizací a vládních peruánských institucí. Za hodnotný zdroj lze označit dokumenty a publikace vydané nezávislými institucemi, jako příklad lze uvést *The Nort-South Institute*, který se specializuje na mezinárodní rozvoj a přináší kritičtější pohled na danou problematiku. Významný je i *Canadian Council for International Co-operation*, který sdružuje kanadské dobrovolnické organizace a zabývá se mimo jiné analýzami kanadské rozvojové spolupráce. Ze sekundárních zdrojů je důležité zmínit také odborné články a publikace, například sborník vydaný Stephenem Brownem, *Struggling for Effectiveness: CIDA and Canadian Foreign Aid*, v níž autoři analyzují kanadskou rozvojovou spolupráci od počátku 21. století.

2 Rozvoj a rozvojová spolupráce

Od konce druhé světové války až do dnešní doby prošel svět mnoha změnami. Měnily se ekonomické a politické systémy i míra integrace světové ekonomiky. Procesem dekolonizace vzniklo mnoho nových států a postupně se začalo měnit i chápání ekonomického růstu a rozvoje. Současně se vyvíjely též motivy a cíle zahraniční pomoci (Robinson – Tarp 2005: 1–10).

Zahraněční pomoc nikdy nebyla poskytována pouze za účelem rozvoje, ale také současně sloužila jako nástroj k prosazování vlastních zájmů států. Carol Lancaster (2007: 18) uvádí, že kromě humanitárních a rozvojových cílů bylo účelem zahraniční pomoci i prosazování diplomatických a obchodních zájmů. Po studené válce začala být zahraniční pomoc prováděna za novými účely jako podpora demokracie, řešení globálních problémů či prevence konfliktů (Lancaster 2007: 19).

Význam pojmu *rozvoj* se v průběhu let vyvíjel. Rozvoj je odlišný od ekonomického růstu. Pokud hovoříme o ekonomickém růstu, jedná se především o růst v číslech, měřitelný například ve formě HDP či HNP. Dochází-li k ekonomickému růstu, neznamená to, že dochází také ke komplexnímu rozvoji, který zahrnuje například snížení míry chudoby či nerovnosti. Ke komplexnímu rozvoji dochází až tehdy, zlepšují-li se přírodní, ekonomické, sociální a kulturní podmínky. Pokud ekonomický růst přináší s sebou například poškození životního prostředí, nelze hovořit o rozvoji (Peet – Hartwick 2009: 2). Ekonomický růst především neřeší problematiku nerovné distribuce finančních prostředků. Čím větší je nerovnost, tím má ekonomický růst slabší účinky na zmírnění chudoby. Je proto podstatné, aby prostředky byly rovnoměrně distribuovány geograficky i sektorově (Healey – Killick 2005: 174–180).

Jedním z využívaných ukazatelů rozvoje je index lidského rozvoje (*Human Development Index* – HDI).³ Index bere v potaz tři aspekty lidského

---

³ Dle HDI se rozdělují země do čtyř kategorií: velmi vysoce rozvinuté země, vysoce rozvinuté země, středně rozvinuté země a nízko rozvinuté země (UNDP 2011a: 127-129).

rozvoje, kterými jsou dlouhý a zdravý život, přístup ke vzdělání a přijatelné životní standardy (UNDP 2011a: 130). Mezi další používané indexy lze zařadit například index genderové nerovnosti (*Gender Inequality Index*) či vícerozměrný index chudoby (*Multidimensional Poverty index*) (UNDP 2013: 152–161). Na rozdíl od makroekonomického ukazatele HDP tyto indexy zachycují rozvoj z větší perspektivy a nejen z hlediska ekonomického růstu.⁴

Pod zahraniční pomoc lze zařadit i aktivity spojené s obchodními či vojenskými účely, a proto je nutné odlišovat pomoc dle jejího záměru a charakteru (Lancaster 2007: 21). Dle doby trvání a účelu se pomoc rozlišuje na rozvojovou pomoc a humanitární pomoc.⁵

Pokud hovoříme o zahraniční rozvojové pomoci jednotlivých států, většinou se jedná o tzv. oficiální rozvojovou spolupráci (*Official development Assistance – ODA*). Dle současné definice stanovené výborem OECD pro rozvojovou pomoc (*Development Assistance Committee – DAC*) jsou za oficiální rozvojovou pomoc považované toky, které proudí do rozvojových zemí a multilaterálních organizací, a „které jsou:

- i. poskytovány oficiálními agenturami zahrnující státní a lokální orgány veřejné správy nebo jejich výkonnými orgány; a
- ii. každá transakce, která:
  - a) je vynakládána za hlavním účelem podpořit ekonomický rozvoj a blahobyt rozvojových zemí; a
  - b) nemá komerční účel a zahrnuje složku grantu ve výši min. 25 %“ (OECD 2008).⁶

---

⁴ Podrobná metodologie indexů viz UNDP - Human Development Report 2011.

⁵ Humanitární pomoc je poskytována krátkodobě a je bezprostřední reakcí na životní pohromy. Formy humanitární pomoci jsou odlišné od rozvojové spolupráce a to tím, že se snaží reagovat rychle a přinášet krátkodobá řešení. Dárci většinou poskytují zasaženým zemím materiální pomoc ve formě přístřešků, léků, vody a vytvářejí krátkodobé stravovací programy (Global Humanitarian Assistance 2013).

⁶ Official development assistance is defined as those flows [...] which are:

i. provided by official agencies, including state and local governments, or by their executive agencies; and
ii. each transaction of which:

a) is administered with the promotion of the economic development and welfare of developing countries as its main objective; and

b) is concessional in character and conveys a grant element of at least 25 per cent (OECD 2008).

DAC každé tři roky představuje aktualizovaný seznam rozvojových recipientských zemí⁷ ODA. Mezi recipientsy spadají státy s nízkou a středně vysokými příjmy⁸ dle klasifikace SB. Výjimkou jsou státy, jež jsou členy G8 či EU. Seznam zahrnuje i nejméně rozvinuté země (*Least Developed Countries* – LDCs) definované OSN (OECD 2013a).

Dle způsobu realizace se pomoc rozlišuje na dva hlavní typy, bilaterální a multilaterální. Bilaterální pomoc probíhá přímo mezi státy, kdy donorský stát⁹ podniká přímé aktivity v recipientském státu nebo vydává finanční prostředky přes NGO. Multilaterální pomoc proudí z donorských států do centrálního rozpočtu multilaterálních organizací, které pak finanční prostředky přerozdělují (OECD 2013b).

Na základě definování ODA z roku 1969 byl navržen i konkrétní dlouhodobý cíl, který měly donorské státy následovat. V roce 1970 v rámci rezoluce OSN bylo dohodnuto, že objem ODA každého dárcovského státu by měl tvořit 0,7 % GNI (OECD 2013c). Ačkoliv mezinárodní organizace jako EU, OECD, OSN stále zmiňují a zdůrazňují závazek ke stanovenému cíli, většině států se ho nedaří naplnit.

Závazek donorských států k rozvojové pomoci lze kromě procentuálního objemu GNI vyjádřit i vícedimenzionálním indexem. Tzv. *Commitment to Development Index* vytváří žebříček 27 nejbohatší států a hodnotí jejich závazek k rozvojové pomoci na základě: množství a kvality zahraniční pomoci, otevřenosti exportu, politiky povzbuzující investice, migrační politiky, environmentální politiky, bezpečnostní politiky a míry podpory šíření technologií (Center for Global Development 2012). Hodnocením donorů podle kvality jejich rozvojové spolupráce se zabývá také SB, která kromě států hodnotí i multilaterální organizace (Knack – Rogers – Eubank 2010: 24).

---

⁷ Recipientská země/recipient je označení pro příjemce rozvojové pomoci.

⁸ Světová banka rozděluje státy dle ukazatele HND na obyvatele do čtyř kategorií: země s nízkým příjmem, země s nižším středním příjmem, země s vyšším středním příjmem a země s vysokým příjmem (World Bank 2012).

⁹ Donorský stát/donor je označení pro dárce rozvojové pomoci.

3 Kanadská rozvojová spolupráce

Kanada je jedním z nejvyspělejších států světa a pyšní se vysokou životní úrovní. Dle hodnocení indexu lidského rozvoje z roku 2013 je na 11. místě (UNDP 2013: 144). Ve své zahraniční politice uplatňuje *soft power*.¹⁰ Kanada si vybudovala prestiž ve světě především díky jejím multilaterálním iniciativám, podporování míru a lidských práv, propagování dobrého vládnutí, vlídnému zacházení s uprchlíky a v neposlední řadě poskytování humanitární pomoci. Profesorka Alison Brysk označuje Kanadu dokonce za *morální supervelmoc* Ameriky, jejímž centrálním zájmem je prosazování lidských práv a zajištění lidské bezpečnosti (Brysk 2006).

Důležitou součástí kanadské zahraniční politiky je také provádění zahraniční rozvojové spolupráce. Počátky kanadské zahraniční rozvojové spolupráce sahají do roku 1950, kdy se Kanada přidala ke Kolombuskému plánu¹¹ a podílela se tak na ekonomickém rozvoji jihovýchodní Asie. Postupně Kanada rozšířila své rozvojové aktivity i do dalších částí světa. Hlavní představitelé Kanady veřejně zdůrazňovali důležitost rozvoje a rozvojové spolupráce. Lester Pearson považoval ekonomický a sociální rozvoj světa za základ trvalého míru. Pierre Trudeau zase zdůrazňoval, že se Kanada musí podílet na budování sociální spravedlnosti (Morrison 1998: 1–13).

Motivy kanadské rozvojové spolupráce samozřejmě nejsou jen humanitární, ale také politické a ekonomické. Při zkoumání hlavních motivů kanadské rozvojové spolupráce neexistuje shoda, jaký z nich převažuje. Kim Nossal například zastává názor, že Kanada se řídí kalkulem tzv. *minimaxu*. Lépe řečeno snaží se najít možné minimum vnějších výdajů, které musí vydat,

---

¹⁰ Soft power je schopnost aktéra dostat to, co chce, tím že bude působit jako vzor a ostatní ho budou následovat a nebude nucen použít prostředky donucení. Základem soft power je schopnost vytvářet preference ostatních. Tyto vytvořené preference, které budou ostatní následovat, jsou často ztotožňovány s nehmotnými statky, jako jsou atraktivní kultura, osobnosti a politické hodnoty, které dokážou působit jako morální autorita (Nye 2004: 5–6).

¹¹ Kolombuský plán byl iniciován v roce 1950 a spuštěn o rok později. Iniciativu založilo sedm států Commonwealthu – Austrálie, Británie, Kanada, Cejlon, Indie, Nový Zéland a Pákistán. Cílem spolupráce byl rozvoj lidských zdrojů a spolupráce mezi jižními státy. Dnes nese iniciativa název Kolombuský plán pro ekonomickou spolupráci a sociální rozvoj v Asii a Pacifiku a jejím hlavním cílem je vytvoření ideální veřejné politiky, která bude dobře fungovat v dnešním globalizovaném světě (The Colombo Plan 2011).

aby si zachovala maximální prestiž a postavení v mezinárodní komunitě (Nossal 1988: 55–56).

Kanada se snažila objemem poskytované pomoci přiblížit ke stanovenému cíli OSN 0,7 % GNI. Během 60. a 70. let výše kanadské ODA rychle rostla a DAC předpokládal, že Kanada bude jednou ze zemí, která dosáhne tohoto cíle a připojí se k zemím, jako jsou Norsko či Švédsko. Kanada dosáhla vrcholu ve fiskálním roce 1975/1976, kdy její ODA tvořila 0,56 % GNI. Poté kanadská ODA ztratila růstový charakter. Po roce 1989 proběhly snahy za účelem snížení federálního schodku a rozpočet zahraniční spolupráce utrpěl velké škrty.¹² Na začátku 80. let Kanada ještě byla na 5. místě v pořadí donorů dle objemu pomoci. V roce 1996 byla již na 9. místě (Morrison 1998: 16–17).

Kanada dříve poskytovala velký objem pomoci formou multilaterální spolupráce, která je považována za více solidární způsob darování pomoci, neboť snižuje roli vlastních zájmů donorských států. Po roce 1990 se podíl multilaterální pomoci z celkové ODA Kanady snížil a spadl pod průměr států DAC (Morrison 1998: 20–21). V roce 2010 tvořila většinu ODA bilaterální pomoc a to 75 % (OECD 2012: 4).

V současnosti se Kanada snaží provádět rozvojovou politiku především v souladu s Rozvojovými cíli tisíciletí (2000) a principy Pařížské deklarace o efektivnosti rozvojové pomoci (2005) a dohod z konferencí v Akkře (2008) a Busan (2011). Na základě těchto dohod a sešlostí se státy dohodly na reformě rozvojové spolupráce a Kanada se tím zavázala ke snaze zlepšit efektivitu rozvojové spolupráce. Kanada proto predefinovala své priority a strategie (Brown 2012: 4–14). Například v roce 2001 se Kanada na základě doporučení DAC zavázala, že LDCs bude poskytovat jen nevázanou pomoc. V té době činil podíl kanadské vázané pomoci 50 %. V roce 2008 byla již veškerá potravinová pomoc nevázaná a Kanada zároveň přislíbila definitivní ukončení veškeré bilaterální vázané pomoci do roku 2013 (McGill 2012: 28–33).

---

¹² Snížení poskytované ODA lze pozorovat na hodnotách ODA jakožto podílu GNI viz příloha č. 1.

3.1 Rozpočet

Plánovaný rozpočet kanadské zahraniční spolupráce, který vytváří federální vláda, je nazýván *International Assistance Envelope* (IAE). Většina financí vydaných na zahraniční rozvojovou spolupráci vychází z rozpočtu IAE a z něho jsou pak peníze vydávány přes různé federální instituce. V balíčku nejsou zahrnuty federální výdaje na pomoc krátkodobého či podmíněného charakteru jako je například odpouštění dluhů. Naopak rozpočet IAE zahrnuje i výdaje na aktivity, které nespádají pod definici ODA, tak jak ji stanovuje kanadský vládní dokument *Official Development Assistance Accountability Act* (ODAAA). Tento dokument je v souladu s DAC definicí ODA, ale na rozdíl od ní nezapočítává zahraniční pomoc poskytovanou jednotlivými provinciemi či komunálními jednotkami (CIDA 2011b: 1–2).

ODAAA byl vydán v roce 2008. Kanada tímto dokumentem vymezila oficiální podmínky, za kterých musí být výhradně poskytována kanadská ODA. Kanadská ODA musí být poskytována za hlavním účelem, kterým je snižování chudoby. Zároveň musí být poskytována pomoc v souladu s kanadskými hodnotami, kanadskou zahraniční politikou, a být v souladu s principy Pařížské deklarace z roku 2005, udržitelného rozvoje, demokracie a lidských práv. Kanadské hodnoty jsou zde specifikované jako „kromě jiných“ také globální občanství, rovnost jedinců a udržitelnost životního prostředí. ODA může být poskytována pouze tehdy, pokud kompetentní ministr shledá dané podmínky za splněné, tzv. pomoc přispívá ke snižování chudoby, bere v potaz perspektivu chudých a je v souladu s mezinárodními standarty lidského práva (S. C. 2008, c. 17).

Během let 2001 až 2010 Kanada zdvojnásobila nominální hodnotu poskytované ODA. Avšak v následujícím období plánuje její snížení (OECD 2012: 9). Ve fiskálním roce 2011/2012 rozpočet IAE obsahoval 5 000 milionů CAD a celková ODA byla odhadována na 5 767,4 milionu CAD. Plán na fiskální rok 2015/16 pro rozpočet IAE činí pouze 4 622,4 milionu CAD a pro celkovou ODA 4 977,4 milionu CAD. Během 4 let je tedy plánované snížení

rozpočtu balíčku o 7,6 % a celkový pokles ODA je odhadován na 13,7 %. Odhadovaný pokles ODA je během zmíněného období předpokládán i pro její vyjádření v procentech GNI a to z 0,34 % na 0,25 %.¹³ (CCIC 2012a: 1). V období, kdy se čas na naplňování Rozvojových cílů tisíciletí blíží ke svému konci, lze toto snižování finančních prostředků na rozvojovou spolupráci označit za nevhodný krok.

V roce 2011 byla Kanada mezi DAC dárci s 5,291 miliardami USD na 8. místě v objemu poskytnuté čisté ODA. S ohledem na pořadí donorů dle podílu darované ODA vůči celkovému GNI daného státu se Kanada s 0,31 % GNI umístila na 14. místě (OECD 2013d).

3.2 Federální instituce a řízení prostředků ODA

Na řízení finančních prostředků ODA a implementaci projektů se podílí několik federálních institucí. Nejdůležitější roli hraje Kanadská agentura pro mezinárodní rozvoj (CIDA), která vznikla v roce 1968 a funguje v gesci ministra pro zahraniční spolupráci. CIDA je zodpovědná za správu většiny kanadské ODA a její podíl z distribuované celkové částky se pohybuje kolem 2/3 (CIDA 2011b).

Úkolem CIDA je realizovat zahraniční rozvojové plány Kanady a efektivně nakládat s kanadskými zdroji za účelem pomáhat lidem žijícím v chudobě. CIDA tyto snahy uskutečňuje v rámci rozvojových programů a projektů a to na základě spolupráce s různými aktéry. Spolupráce probíhá například s Meziamerickou rozvojovou bankou (*Inter-American Development Bank*) a dalšími multilaterálními a globálními partnery (CIDA 2011c). Dále CIDA realizuje program Partnerství s kanadskými programy (*Partnership with Canadian Programs*), prostřednictvím něhož podporuje kanadské organizace, které se snaží o zlepšení životních podmínek chudých v rozvojových zemích (CIDA 2012a). Hlavní součástí agendy CIDA je provádění vlastních projektů přímo v rozvojových zemích a to v rámci geografických programů. Většina

---

¹³ Plánované škrty viz příloha č. 2.

pomoci proudí do prioritních zemí a dále pak do regionálních programů například *Inter-American Regional Program* či *Pan-Africa Regional Program* (CIDA 2012b).

Další významnou institucí je Ministerstvo financí (*Department of Finance Canada – FIN*), které poskytuje většinu ODA Mezinárodní asociaci pro rozvoj (*International Development Association – IDA*), jenž je mezinárodní finanční institucí a poskytuje půjčky a granty nejchudším rozvojovým zemím světa (Government of Canada 2012a: 13). Dále FIN vkládá finance do Mezinárodní banky pro rekonstrukci a rozvoj, která poskytuje půjčky středněpříjmovým zemím a nízkopříjmovým zemím, které jsou úvěruschopné (World Bank 2013). Důležitou rolí FIN je také dirigování odpouštění dluhů. V rámci iniciativ na pomoc vysoce zadluženým chudým zemím (*Heavily Indebted Poor Countries*) odpustila Kanada formou bilaterálních úlev nejzadluženějším zemím světa již více než 1 miliardu CAD. Dále je Kanada zapojená do multilaterální iniciativy odpouštění dluhů a přispívá tak ke snižování dluhů nejchudších zemí světa u mezinárodních finančních institucí, kterými jsou Mezinárodní měnový fond, Africký rozvojový fond (*African Development Fund*) a IDA. Do této iniciativy Kanada přispěla již 2,5 miliardami CAD (Department of Finance Canada 2012).

Třetím největším distributorem ODA je Ministerstvo zahraničních věcí a mezinárodního obchodu (*Department of Foreign Affairs and International Trade - DFAIT*). Mezi jeho hlavní priority patří bezpečnost a stabilita, posilování demokracie, děti a mládež, ekonomický udržitelný růst. DFAIT poskytuje finance multilaterálním organizacím a zároveň i jednotlivým zaměstnancům CIDA, kteří jsou na misích v zahraničí. DFAIT například financuje přes Fond globálního míru a bezpečnosti (*The Global Peace and Security Fund*) mezinárodní spolupráci zaměřující se na stabilizační a rekonstrukční programy v slabých a konfliktem zasažených státech jako jsou například Afganistan a Haiti (Government of Canada 2012a: 16).

Důležitou institucí je Mezinárodní rozvojové výzkumné centrum (*International Development Research Center – IDRC*), které je jednou z kanadských korunních institucí. Bylo založeno roku 1970 za účelem pomáhat rozvojovým zemím s hledáním řešení jejich problémů. Centrum podporuje vědce z rozvojových zemí a často s nimi spolupracuje na výzkumu. Chod centra je financován z federálního rozpočtu a několika nadacemi. Hlavním cílem IDRC je hledat inovativní možnosti jak snižovat chudobu (IDRC 2013a). Centrum poskytuje vědcům v rozvojových zemích kromě financí také odborná školení. Zároveň centrum spolupracuje jak s vědci, tak i s politickými činiteli a komunitami a snaží se prosazovat demokratický dialog mezi aktéry (IDRC 2013b). Na poskytování ODA se podílejí i další federální instituce, ale v porovnání s předchozími pouze v malé míře.¹⁴

Ve fiskálním roce 2010/2011 veškeré výdaje kanadské zahraniční spolupráce z federálních, provinčních i komunálních orgánů dosáhly 5,69 miliardy CAD. Z této částky CIDA distribuovala 63 %, FIN 15 %, DFAIT 9 %, IDRC 3 % a zbylé vládní resorty 10 % (CIDA 2012c).

Řízení kanadské ODA bylo často kritizováno a to zejména řízení CIDA, za její vysoké náklady, byrokratičnost a neefektivitu. Je jí vytýkán například velký počet pracovníků (81 %) pracujících na pobočkách v Kanadě, místo aby byly na zahraničních misích. Její priority jsou ovlivňovány prioritami jiných federálních institucí. Ministr, který řídí CIDA, nemá tak velkou váhu v kabinetu jako ministr zahraničních věcí či financí, kteří například rozhodují o rozpočtu multilaterálních fondů. Ačkoliv je SB primárně rozvojovou institucí, Kanadu zde zastupuje ministr financí. Ministr zahraničí je naopak zase členem rady Asijské rozvojové banky, Africké rozvojové banky i Americké rozvojové banky. Objevovaly se názory, že CIDA by měla být přetransformována do korunní organizace se silným vedením, aby získala větší autonomii, což by přispělo k možnosti alokaci zdrojů dle vlastního uvážení (Carin – Smith 2010: 2–10).

---

¹⁴ Mezi další instituce patří: *Citizenship and Immigration Canada, Department of National Defence, Royal Canadian Mounted Police, Health Canada, Environment Canada, Labour Canada, Natural Resources Canada, Industry Canada, Parks Canada, Transport Canada* (Canada 2012a: 25–38).

Na konci března 2013 však kanadská vláda oznámila, že CIDA bude sloučena s DFAIT a vytvoří se tak nové oddělení *Department of Foreign Affairs, Trade and Development*. S tímto prohlášením se objevily další obavy, že rozvojová politika bude ještě více ovlivněna obchodními zájmy (CCIC 2013).

3.3 Teritoriální a sektorové priority kanadské rozvojové politiky

Výběr recipientských zemí je klíčovým faktorem efektivity rozvojové pomoci. Kanada směřovala pomoc dříve do mnoha zemí, avšak v malých částkách a to nepřinášelo uspokojivé výsledky (Morrison 1998: 16–20). Kanadská vláda se proto rozhodla rozvojovou spoluprací více koncentrovat a specifikovat, aby poskytovaná pomoc měla větší význam, byla efektivnější a prováděna zodpovědně. Zodpovědnost v tomto případě znamená splnění závazku, které si Kanada stanoví. Příkladem může být zdvojnásobení objemu poskytované pomoci Africe z 1,05 miliardy CAD na 2,1 miliardy v období 2004/2005 až 2008/2009. Větší efektivita měla být dosažena rozvázáním veškeré potravinové i rozvojové pomoci do období 2012–2013 a vysláním více zaměstnanců CIDA do rozvojových zemí (CIDA 2010a).

V roce 2005 CIDA ustanovila 25 prioritních zemí, kam bude alokovat většinu bilaterální pomoci. Později představila 7 sektorových priorit, které byly velmi široce definovány. Snížení chudoby, demokratické vládnutí, rozvoj soukromého sektoru, zdraví, základní vzdělání, rovnost mezi muži a ženami, udržitelné životní prostředí (Carin – Smith 2010: 7).

Již v roce 2009 se Kanada rozhodla vymezit nové teritoriální i tematické priority a tím poskytovanou pomoc ještě více koncentrovala. S ohledem na priority kanadské zahraniční politiky a cíl dosáhnout snížení světové chudoby kanadská vláda ustanovila pět prioritních témat rozvojové pomoci: zvýšení potravinové bezpečnosti, zajištění budoucnosti pro děti a mládež, stimulování udržitelného ekonomického růstu, podporování demokracie, zajištění bezpečnosti a stability (Government of Canada 2012a: 1).

CIDA si za své sektorové priority vymezila pouze zvýšení potravinové bezpečnosti, zajištění budoucnosti pro děti a mládež, stimulování udržitelného ekonomického růstu. Zároveň v rámci těchto tří hlavních témat má vždy docházet k naplnění tří průřezových cílů, kterými jsou zvýšení udržitelnosti životního prostředí, posílení rovnosti mezi muži a ženami, posílení vládních institucí (CIDA 2012d). V rámci teritoriálních priorit bylo vybráno 20 prioritních zemí, do kterých má směřovat 80 % bilaterální pomoci poskytované CIDA. Mezi vybrané země patří:

Amerika: Bolívie, Karibský region, Kolumbie, Haiti, Honduras, Peru

Asie: Afganistan, Bangladéš, Indonésie, Pákistán, Vietnam

Východní Evropa: Ukrajina

Severní Afrika a Blízký Východ: Západní břeh Jordánu a Gaza

Subsaharská Afrika: Etiopie, Ghana, Mali, Mosambik, Senegal, Súdán a Jižní Súdán, Tanzanie (CIDA 2011d).

Bývalá ministryně mezinárodní spolupráce Beverley J. Oda oficiálně uvedla, že dané země byly vybrány na základě jejich skutečných potřeb, jejich možností využívat pomoc ve svůj prospěch a dle priorit kanadské zahraniční politiky. Dle těchto teritoriálních priorit se musí CIDA dlouhodobě řídit a smí je změnit pouze se souhlasem kabinetu (Oda 2009).

V roce 2011 mezi první tři největší příjemce zahraniční pomoci patřilo Haiti, Afganistán a Etiopie. Pokud se zaměříme na distribuci zdrojů dle recipientských regionů, nejvíce prostředků proudilo do Afriky 38 %, pak Asie 21 %, Latinské Ameriky 15 %, Blízkého východu 3 %, Východní Evropy 3 % a nealokováno bylo 20 % (CIDA 2012c).

Pro jednotlivé sektory CIDA vymezila cíle a strategie. V tématu zajištění budoucnosti pro děti a mládež si CIDA stanovila za hlavní cíl umožnit snadnější přístup ke vzdělání, a to především pro dívky, dále poskytovat kvalifikované

kurzy pro učitele a podílet se na vytvoření kvalitnějších učebních plánů. Dalším cílem je více zpřístupnit mateřskou zdravotní péči, snížit počet úmrtí novorozenců, investovat do očkování a podílet se na vytvoření stabilního zdravotnického systému (CIDA 2012e).

V sektoru potravinové bezpečnosti je samozřejmostí poskytování 100% nevázané pomoci. CIDA podporuje školní stravovací programy a snaží se informovat obyvatelstvo o důležitých výživových složkách jako je vitamín C či jód a poskytovat tyto suroviny. Dále posiluje národní a regionální potravinové zásoby obzvláště během humanitárních krizí. Důležitou součástí je zvýšení kanadských investic do udržitelného zemědělského rozvoje a podpora národních a regionálních zemědělských strategií. CIDA a IDRC se podílí na financování fondu pro výzkum potravinové bezpečnosti a ve spolupráci s rozvojovými zeměmi vyvíjejí ideální zemědělské strategie pro danou zemi (CIDA 2013a).

Hlavní misí kanadské rozvojové spolupráce je snižovat chudobu v rozvojovém světě. Za tímto účelem CIDA představila strategii udržitelného ekonomického růstu, jejímž cílem je učinit ekonomický růst přínosným pro většinu světové populace (Tomlinson – Reilly-King 2011: 5). CIDA uvádí, že dlouhodobý ekonomický růst je předpokladem ke snižování chudoby, ale musí probíhat na státní, regionální i lokální úrovni. Cílem této strategie je zvýšit celkový příjem obyvatelstva, vytvořit pracovní místa a vést k celkovému snížení chudoby v rozvojových zemích. Strategie zahrnuje tři hlavní způsoby, které vedou k udržitelnému ekonomickému růstu. Budování ekonomické základny obnáší podporu vlád, aby vytvořily legislativní a regulační rámec pro obchod. V rámci růstu obchodu je důležité zajistit vyšší konkurenceschopnost malých a středních soukromých podnikatelů, což vede k většímu množství pracovních příležitostí pro chudší obyvatele. Díky investování do lidských zdrojů má docházet ke zvyšování potenciálu dosud méně kvalifikovaných jedinců a zvyšování jejich šancí na trhu práce. Dodržování těchto tří způsobů má zajistit naplňování již zmíněných tří průřezových cílů (CIDA 2011e).

V období 2009/2010 vydala Kanada na realizaci strategie udržitelného ekonomického růstu 741,4 milionu CAD. Z této částky šlo 30 % do 6 prioritních zemí, kterými jsou Afganistan, Haiti, Karibský region, Indonésie, Ukrajina a Peru. Většina finančních prostředků šla na ekonomický management a vytvoření přijatelného prostředí pro podnikání včetně oblasti přírodních zdrojů. Ačkoliv CIDA uvádí, že strategie vede ke snižování chudoby, není to vždy pravidlem. Problémem strategie je také to, že většina chudých obyvatel pracuje v neformálním sektoru ekonomiky a je velmi těžké přesunout je do formálního sektoru, což je způsobeno mimo jiné jejich nedostatečnou kvalifikovaností (Tomlinson – Reilly-King 2011: 6–10).

Klíčovým bodem ve strategii ekonomického růstu je management přírodních zdrojů. Zisky jdoucí z těžebního průmyslu jsou často klíčovým zdrojem financí pro vlády rozvojových zemí. Kanada v této oblasti spolupracuje s několika státy, které jsou prioritami kanadské rozvojové spolupráce. Spolupráce probíhá za cílem vytvoření transparentnějšího a zodpovědnějšího managementu přírodních zdrojů. Příkladem může být asistence při vytvoření daňového systému či vybudování přívětivějšího prostředí, kde nebude moci docházet ke korupci. Pro zkvalitnění spolupráce Kanada založila Kanadský mezinárodní institut pro těžební průmysl a rozvoj, který bude spolupracovat s CIDA v rámci Partnerství kanadských programů (CIDA 2013b).

Důvodem, proč se Kanada tolik angažuje v rozvoji těžebního průmyslu, je působení velkého množství kanadských těžebních firem v rozvojových zemích. Kanadská vláda se proto především v posledních pěti letech snaží prosazovat implementování společenské odpovědnost firem tzv. CSR strategie. Pokud se firmy řídí touto strategií, jsou zavázané dodržovat etické, environmentální a sociální standardy a neměly by tedy narušovat lokální komunity a prostředí. Především CIDA, DFAIT a *Nature Resources Canada* se podílejí na propagování této strategie v zahraničí a podporují projekty, které se snaží o implementování CSR strategie a to především v Latinské Americe v Andském regionu (DFAIT 2009).

4 Identifikace hlavních problémů v Peru

Peru se stalo nezávislým státem v roce 1821. Od té doby prošlo několika přechody mezi demokratickými a nedemokratickými vládami. V roce 1985 byl během probíhající občanské války zvolen za prezidenta Alan García Pérez, jehož levicová politika způsobila hyperinflaci a zavedla zemi do dluhové krize. Díky této nepříjemné zkušenosti a volání lidí po změně směru politiky, uspěl v dalších prezidentských volbách, dosud ne příliš známý kandidát japonského původu, Alberto Fujimori. Peru za jeho vlády prošlo radikální neoliberalní transformací ekonomiky. S liberalizací importu byly mimo jiné zrušeny veškeré státní subvence a cenové kontroly. Privatizace a liberalizace obchodu vedla k zániku mnoha továren, což způsobilo zvýšení nezaměstnanosti. Fujimori postupně ztrácel důvěru veřejnosti. V roce 2000 se uskutečnily další volby, po kterých se Fujimori označil za vítěze. Obvinění z korupce a průkazné důkazy ho však přivedly k útěku ze země. Během vlády následujících dvou demokraticky zvolených prezidentů procházela země celkem stabilním ekonomickým růstem.¹⁵ Ani jeden z nich však nedokázal nikterak viditelně řešit problematiku chudého obyvatelstva (Roedl 2007: 221–231).

V čele prezidentské republiky Peru stojí od roku 2011 Ollanta Humala, který ve druhém kole voleb porazil protikandidátku Keiko Fujimori. Oba byli považováni spíše za středolevicové kandidáty, což znamená značný neúspěch pravice. Obyvatelé tím dali najevo, že pokládají za důležité využít stabilního makroekonomického růstu a levice by mohla dopomoci ke spravedlivější distribuci finančních prostředků mezi obyvatele (Ministerstvo zahraničních věcí České republiky 2013).

V současnosti je ekonomika Peru stabilizována. Během roku 2011 ekonomika rostla o 6,9 % a v budoucnu se počítá s mírnějším růstem. Prezident Humala podporuje monetární strategii, která má za cíl udržovat inflaci kolem 2 %. Předpokládá se i nárůst investic do infrastruktury, energetiky a těžebního

---

¹⁵ V roce 2001 nastoupil do úřadu Alejandro Toledo Manrique. Později se však opět dostaly na povrch jeho korupční praktiky a v roce 2005 ho vystřídal u moci Alan García Pérez (Roedl 2007: 230–231).

průmyslu. Uzavření dohod o volném obchodu s EU, USA, Kanadou a dalšími státy otevřelo příležitosti pro zahraniční obchod a nárůst peruánského exportu (Peru Country Monitor 2013: 2–4).

Podstatným faktorem exportu je kromě hodnoty i jeho diverzifikace. Rozvinuté země mají diverzifikovanější export než nízkopříjmové země. Diverzifikace exportu je totiž spojována s růstem nové produkce, rozvojem managementu a marketingu, ze kterého potom mohou těžit i další průmyslová odvětví. Velké množství odborné literatury hovoří o nutnosti diverzifikace exportu a považují ho za nutnou podmínku pro trvalý ekonomický růst. Export Peru od roku 1991 velmi rychle rostl. Mezi léty 2001–2008 narostl export až o 8,3 %, což je po Bolívii druhá největší hodnota ze států Latinské Ameriky. Analýzy od roku 1990 ovšem ukázaly, že export neprošel diverzifikací a jeho velký růst je zapříčiněn především vzestupem nabídky a cen tradičních těžebních vývozních artiklů. Ačkoliv se v posledních letech v Peru zvýšila diverzifikace netradičních artiklů, jejich podíl na exportu tvořil v roce 2009 pouze 23 % (Illescas – Jaramillo 2011: 2–19).

Ekonomický růst Peru za posledních 30 let potvrzuje fakt, že HNP na osobu se mezi léty 1980–2011 zvýšilo o 44 %. Změna indexu lidského rozvoje se zvýšila z hodnoty 0,574 pro rok 1980 až na 0,725 pro rok 2011¹⁶ (UNDP 2011b). Podle indexu lidského rozvoje z roku 2013 se Peru umístilo na 77. místě a s hodnotou 0,741 se tak řadí do kategorie vysoce rozvinutých zemí. Hodnota indexu se poprvé vyrovnala průměrné hodnotě regionu Latinské Ameriky a Karibiku, jež činí rovněž 0,741. Pokud index bere v potaz faktor nerovnosti distribuce jednotlivých složek tzv. *Inequility-adjusted HDI*, hodnocení pro Peru značně klesá a to až na 0,561. Ačkoli je tento propad značný, Peru si v tomto případě stojí nad průměrem Latinské Ameriky. Podle Vícerozměrného indexu chudoby lze vypořádat, že v Peru je pouze 4,9 % populace pod hranicí

---

¹⁶ Je zavádějící porovnávat umístění Peru v žebříčku HDI s výsledky v předešlých *Human Development Reports*, neboť se změnil počet zemí, který je v hodnocení zahrnut a zároveň se změnila i metodika měření indexu. Porovnání hodnot v *Human development Report 2011* s předešlými roky je přizpůsobené nové metodologii a tudíž uváděné statistiky porovnávání je možné brát za relevantní.

příjmové chudoby, tedy 1,25 USD na den, ale 15,7 % populace trpí vícerozměrnou chudobou. Navíc množství obyvatel žijících pod hranicí národní chudoby dosahuje 31,3 % (UNDP 2013: 143–161).

Zmíněné číselné údaje nám však nedokážou prezentovat reálnou situaci v zemi. Jak již bylo řečeno, závažným problémem Peru je nerovná distribuce bohatství, a to geograficky i sektorově. Peru je geograficky velmi pestrou zemí a v každé části jsou jiné podmínky a problémy, se kterými se různé skupiny obyvatelstva potýkají, a proto je nutné vytvářet individuální plány a řešení vzniklých situací.

Po odchodu prezidenta Fujimoriho prošla státní správa decentralizací, jakožto nedílnou součástí obnovení demokracie (UNDP 2006: 85–94 dle Arellano-Yanguas 2011: 621). Struktura státní správy se od té doby skládá z národní úrovně, 25 regionálních jednotek a 195 provinčních jednotek. Na regionální a provinční jednotky tak přešly jednotlivé pravomoci a zodpovědnosti, které dříve měla centrální vláda (Arellano-Yanguas 2011: 621). Proces decentralizace zároveň přinesl i nové problémy, neboť mnoho provinčních jednotek nemá dostatečně vyvinuté kapacity na řízení finančních zdrojů a v systému tedy uniká značné množství financí.

Po roce 1990 prošlo peruánské hospodářství strukturálními reformami v duchu politiky Washingtonského konsenzu. Došlo k privatizaci těžebních společností a těžba nerostů a uhlovodíků začala prudce růst a stala se tak důležitou součástí peruánské ekonomiky. S vytvořením příznivých podmínek pro zahraniční investice přišlo do země mnoho nadnárodních korporací, jejichž působení bylo dosud v mnoha oblastech zakázané. Ministerstvo energetiky a těžby bylo v roce 1993 pověřeno řešením problematiky těžby a životního prostředí. Ministerstvo vytvořilo podmínky, které však nebyly žádnou překážkou pro investice, a proto průmysl rostl tak rychle. Rozšíření těžebního průmyslu způsobilo mnoho sociálních a environmentálních problémů. Také se tím projevila nedostatečná schopnost státu regulovat vznikající konflikty.

Hlavním nedostatkem byla nedostatečná institucionální kapacita a přístup napříč sektory (De Echave 2011: 2–4).

Licenční poplatky a příjmy z těžby tvoří podstatnou část státního rozpočtu a také rozpočtu jednotlivých správních jednotek. V roce 1992 byl vydán zákon, stanovující, že 20 % z daně příjmu, které platí firmy, musí být investovány do oblasti místa těžby. V roce 2001 byla tato hodnota zvýšena na 50 % z daně příjmu firem. Po decentralizaci státní správy byla přenesena zodpovědnost nakládání s prostředky pod lokální jurisdikci (Arellano-Yanguas 2011: 622–623). Regiony ovšem často nedostávaly patřičné finance. Navíc několik velkých korporací je osvobozeno od placení daní a dochází tak ke ztrátě zisků. Problémem je také koncentrace zisků jen do určitých regionů, které buď nemají kapacity na využití všech financí, nebo je investují neefektivně (Lemieux 2010: 17–18). Například v roce 2007 byly 2/3 zisků jdoucích z daní koncentrovány do 5 regionů z 25. Většina obyvatel těchto regionů však byla stále nespokojených, neboť subnárodní jednotky neefektivně nakládaly s financemi (Arellano-Yanguas 2011: 622–623).

Těžební průmysl přináší další úskalí spojená s jeho aktivitou. Při těžbě často dochází ke kontaminaci vody, znečišťování ovzduší či nesprávnému nakládání s toxickým odpadem, který způsobuje znečištění vody. Růst těžebního průmyslu podnítl mnoho sociálních konfliktů přímo v oblastech těžby i v její blízkosti. Obyvatelům se nezamlouvala nedostatečná komunikace mezi firmami, vládou a místní komunitou. Názory komunity často nebyly brány vůbec v potaz. Právě zástupci nejchudší skupiny obyvatelstva jsou obětmi těchto konfliktů. Nespokojenost obyvatel je způsobena nenaplněnými očekáváními nových příležitostí v zaměstnání, nespokojeností s přesídlením, nedostatečnou schopností státní vlády a místní správy vyjednávat a řídit celý proces. Příčinou nespokojenosti jsou samozřejmě také již zmíněné environmentální problémy (Cotlear 2006: 24–27).

Omezené finanční možnosti jednotlivých regionů samozřejmě ovlivňují i kvalitu a dostupnost veřejných služeb. Příkladem může být například školství. Nízká kvalita vzdělání a nedostatečné vybavení je především problémem chudých oblastí. Venkovské školy jsou geograficky rozptýlené a často i podfinancované. Mnohým školám chybí základní vybavení a příslušenství včetně tekoucí vody a sanitačních opatření. Mnoho učitelů ve venkovských školách není dostatečně kvalifikováno a zároveň je jejich práce velmi podhodnocována (Montero et al. 2001 dle Alsop 2011: 636). V kombinaci se slabým záběrem učebních plánů je pak výsledkem nízká kvalita vzdělání. Školy sice produkují poměrně velké množství středoškolských absolventů, ale jejich kognitivní dovednosti jsou chabé. Nedostatečná pozornost je také věnována specifickým skupinám obyvatelstva např. původním obyvatelům, jejichž hlavním jazykem není španělština (World Bank 2007: 6–10). Většina původních obyvatel¹⁷ žije ve venkovských oblastech v andském regionu, kde mají omezený přístup k základním veřejným službám. Původní obyvatelé jsou všeobecně méně vzdělání než zbylá část obyvatelstva. Počet zapsaných žáků ve školách se sice za poslední roky zvýšil, ale u původních obyvatel je stále mnohem menší procento žáků, kteří do školy pravidelně dochází a školu dokončí. Pouze 25 % žáků ve venkovských oblastech dokončí školu ve věku 12 let, přičemž ve městě je to až 57 % (Escobar – Ponce 2007: 1–30).

---

¹⁷ Nejpočetnější skupinou původních obyvatel jsou Quechua a Aymara (Escobar – Ponce 2007: 1–5).

5 Případová studie: Kanadská rozvojová spolupráce s Peru

5.1 Politické a ekonomické vztahy Kanady a Peru

V posledních letech prohlubuje Kanada s Peru vzájemnou spolupráci. V roce 2007 s příchodem konzervativní vlády premiér Stephen Harper označil region Latinské Ameriky a Karibiku za prioritu kanadské zahraniční politiky.¹⁸ Vizí vlády bylo přispět k vytvoření více demokratického, prosperujícího a bezpečnějšího regionu. Kanada proto měla v plánu navazovat s Amerikou intenzivnější styky nejen formou obchodu a investic, ale i rozvojové spolupráce (DFAIT 2013). V rámci politiky angažování se v Americe, považuje Kanada Peru za důležitého regionálního partnera, udržuje s ním vřelé vztahy a posiluje bilaterální spolupráci. Důkazem upevňování vztahů bylo v roce 2008 podepsání dohody o volném obchodu (*Free Trade Agreement – FTA*) mezi Kanadou a Peru. Dohoda vyšla v platnost v roce 2009 společně s dalšími dvěma dohodami, jedné o životním prostředí (*Agreement on the Environment*), a druhé o práci (*Labour Cooperation Agreement*), které opatřují vzájemné obchodní vztahy (DFAIT 2012).

Od podepsání FTA se Peru stalo klíčovým partnerem pro kanadský obchod s Amerikou. Peru je pro Kanadu druhým největším bilaterálním obchodním partnerem v Latinské Americe a Karibiku (bez Mexika) a třetím největším příjemcem kanadských zahraničních přímých investic z jižní a střední Ameriky. V Peru je značný kanadský zájem vidět v těžebním sektoru, ve kterém působí asi 100 kanadských firem. Právě z tohoto důvodu Kanada spolupracuje s Peru na propagování CSR strategií v těžebním průmyslu a uhlovodíkových projektech (Government of Canada 2012b).

Od podepsání FTA se v Peru výrazně zvýšil příliv kanadských přímých zahraničních investic (*Foreign Direct Investment – FDI*) a narostl export z Peru

---

¹⁸ V souvislosti s označením Latinské Ameriky jakožto prioritního regionu byla vytvořena nová vládní pozice ministra zahraničních věcí se speciální zodpovědností za region Ameriky (Legler 2012: 592).

do Kanady. V roce 2008 měly kanadské FDI v Peru hodnotu 3,7 miliardy CAD. V roce 2009 to bylo již 6,2 miliardy CAD a v roce 2011 7,7 miliardy CAD (Parliament of Canada 2012).¹⁹ V roce 2011 vzájemný bilaterální obchod mezi Kanadou a Peru činil 4,9 miliardy CAD, s tím že dovoz z Peru tvořil 4,4 miliardy CAD a vývoz do Peru pouze 516,4 milionu CAD. Hlavním dováženým zbožím z Peru do Kanady bylo zboží získané z přírodních zdrojů, jehož hodnota činila 87,8 % z celkového dovozu.²⁰ Od roku 2006 podíl tohoto druhu zboží z celkového dovozu narostl o téměř 10 %. Nejhodnotnějším dovozním artiklem z Peru do Kanady bylo zlato, které tvořilo 71,2 % z celkové hodnoty dovozu (Gauthier 2012: 1). Pokud srovnáme dovoz z Peru do Kanady v letech 2009 a 2011, všimneme si velkého nárůstu a to z 3,3 miliardy CAD na 4,4 miliardy CAD (Holden 2010: 1, Gauthier 2012: 1).

5.2 Rámec rozvojové spolupráce a vymezení priorit

Kanada prostřednictvím CIDA řídí bilaterální rozvojový program v Peru již od roku 1968 (Government of Canada 2012b). Od roku 2000 se CIDA v rámci bilaterálního programu zaměřila na projekty, které cílí na zlepšení kvality sociálních služeb, přispívají k udržitelnému nakládání a řízení přírodních zdrojů v těžebním sektoru, propagují demokracii a reformy veřejného sektoru, tím že se snaží posílit proces decentralizace (De Echave 2011: 38). Kanada se vždy snažila reagovat na hlavní problémy v zemi, ale až s příchodem nového tisíciletí vytvořila peruánská vláda pevný rámec, jež by měly donorské státy naplňovat (CIDA 2012f: 8). CIDA v současnosti spolupracuje také s Peruánskou agenturou pro mezinárodní spolupráci (*Agencia Peruana de Cooperación Internacional – APCI*), která byla založena v roce 2002 (APCI 2007). Problémem APCI je však její nízká efektivita, a to kvůli jejím omezeným kapacitám a pravomocím (CIDA 2012f: 9).

V roce 2002 peruánská vláda představila tzv. Národní dohodu, jež byla podepsána vládou, zástupci občanské společnosti a politickými složkami,

---

¹⁹ Pro srovnání viz příloha č. 3.

²⁰ Přehled dováženého zboží dle kategorie viz příloha č. 4.

za cílem vytvořit dlouhodobý plán na boj s chudobou a nerovností až do roku 2022. Na to parlament schválil *Národní plán pro boj s chudobou 2004-2006*, který zahrnuje principy stanovené Národní dohodou, Rozvojovými cíli tisíciletí a vládní politikou, a vytváří rámec, dle kterého by se donorské země měly řídit (CIDA 2012f: 8–12). Od roku 2006 je Kanadská rozvojová spolupráce s Peru prováděna v souladu s peruánským Národním plánem pro mezinárodní technickou spolupráci (*National Policy on International Technical Cooperation – NPITC*). Tento dokument představuje rozvojový plán pro Peru a Kanada se jím řídí za účelem dosažení co největší efektivity spolupráce (CIDA 2013c). NPITC uvádí 4 hlavní priority rozvoje. Základem je zajištění lidské bezpečnosti, což zahrnuje všeobecný přístup k čisté vodě, sanitační zařízení, dostupnost infrastruktury a základních služeb, a odstranění diskriminace. Další prioritou je lidský rozvoj, kterého má být dosaženo zajištěním přístupu ke kvalitnímu vzdělání a zlepšením zdraví populace. Třetí prioritou je dosažení demokratického, transparentního a efektivního vládnutí, tedy podporovat proces decentralizace a zajistit, aby každý měl rovná práva. Čtvrtým bodem je ekonomický růst a udržitelný rozvoj, tedy usilování o zvýšení konkurenceschopnosti země a zajištění pracovních příležitostí pro obyvatelstvo. Zároveň je ale podstatné zajistit udržitelné nakládání s přírodními zdroji, chránit životní prostředí a rozvíjet vědu a technologie v zemi (APCI 2006: 11).

Mezi léty 2005–2009 se Kanada zaměřovala v Peru na následující témata rozvoje: základní vzdělání, politické vládnutí, rozvoj soukromého sektoru a těžebního sektoru, mezinárodní humanitární spolupráci a rekonstrukci, ochranu životního prostředí a posílení rovnosti mezi ženami a muži. Mezi fiskálními léty 2005/2006 a 2009/2010 CIDA vydala na spolupráci s Peru 171 milionů CAD. Podle sektorového rozdělení bylo vydáno 38,3 % na demokratické vládnutí, 24 % na rozvoj soukromého sektoru, 10,6 % na zlepšení základního vzdělání, 9,6 % na zlepšení zdraví, 6,4 % na humanitární spolupráci a 2,1 % na životní prostředí (CIDA 2012f: 1–14).

Peru se stalo v roce 2009 jednou z prioritních zemí CIDA a zároveň v ten samý rok CIDA vydala nový strategický plán na realizaci projektů v Peru, který je stále platný. Hlavním cílem rozvojového plánu je snížení chudoby a nerovnosti v Peru a zároveň přispět k vytvoření více demokratického státu, který nabízí příležitosti pro všechny skupiny obyvatel (CIDA 2013c). Kanada sama uvádí, že největším problémem v Peru není nedostatek bohatství, ale nedostatek institucionálních prostředků, které by efektivně dokázaly řešit socioekonomické nerovnosti mezi obyvateli (Government of Canada 2012b).

Od roku 2009 se CIDA v Peru zaměřuje na dva stěžejní sektory: (1) děti a mládež a (2) ekonomický růst. V rámci priority děti a mládež je hlavním cílem zlepšení kvality vzdělání ve venkovských oblastech a to pomocí zlepšení řídicích a technických schopností jednotlivých aktérů ve vzdělávacím systému. Cílem ekonomického růstu je více zapojit zranitelné obyvatelstvo do ekonomického rozvoje. Toho se má dosáhnout školením zaměstnanců a implementováním CSR strategie. Nedílnou součástí jsou také snahy o posílení schopností peruánské vlády a regionální správy, snadnější zpřístupnění veřejné služby, a efektivnější regulaci přírodních zdrojů a těžebního průmyslu. CIDA dále zdůrazňuje, že ve všech svých projektech se snaží dbát na implementování principu rovnosti mezi ženami a muži. Důležitým průřezovým cílem je zachování udržitelnosti životního prostředí. V těžebním sektoru se jedná například o projekty, které se snaží zajistit správné zacházení s přírodními zdroji (CIDA 2009: 3–4).

Jak již bylo zmíněno, kanadská vláda plánuje pro následující čtyři fiskální roky snížení rozpočtu ODA. Několika zemím, které jsou zařazené mezi nízko rozvinuté země, plánuje Kanada snížit množství poskytované pomoci. Naopak pro Peru, které je dle SB zařazeno mezi vysoce rozvinuté země, žádné škrtky Kanada neplánuje.²¹ Kanadská rada pro mezinárodní spolupráci (*Canadian Council for International Co-operation – CCIC*)²² uvádí, že hlavním důvodem

---

²¹ Pro srovnání viz příloha č. 5.

²² CCIC sdružuje kanadské dobrovolné organizace působících globálně a jejich cílem je přispívat k udržitelnému rozvoji a propagovat sociální spravedlnost a lidská práva (CCIC 2012b).

jsou posilující vzájemné obchodní vztahy mezi zeměmi a také již zmíněné velké množství těžebních společností působících v Peru (CCIC 2012a: 2–4).²³

5.3 Rozvojová činnost IDRC

IDRC podporuje peruánské výzkumníky již od roku 1974 a společně se podílejí na výzkumné činnosti přispívající k řešení problémů v různých oblastech. V rámci zajištění potravinové bezpečnosti se IDRC zaměřuje zejména na problematiku hladovění na andském venkově, a také v hlavním městě Limě. Například díky spolupráci s obyvateli andské oblasti, vědci působící v terénu vyvinuli raně dozrávající, mrazu odolné brambory. IDRC dále participuje na sociálních projektech, příkladem je vytvoření vzdělávacího internetového programu. Na speciálních webových stránkách se mládež vzdělává o problematice HIV/AIDS a bezpečném sexu. Tento projekt se pro jeho úspěšnost rozšiřuje i do dalších zemí (IDRC 2010).

IDRC ve spolupráci s CIDA založilo v roce 1989 projekt na vytvoření Konsorcia pro ekonomický a sociální výzkum (*Consortio de investigacion económica y social* – CIES), které až do dnes podporují. Z počátku konsorcium podporovalo velké množství peruánských výzkumníků za cílem zamezit odlivu mozků, které dnes svými názory ovlivňují vytváření politik, a snaží se o navázání kontaktu s veřejností. V roce 1999 se konsorcium stalo národní institucí, která dnes zastřešuje 45 institucionálních členů včetně výzkumných center, NGO a několika univerzit. Členové CIES měli za posledních 20 let velmi velký vliv na vytváření makroekonomické politiky. CIES také sponzorovalo výzkum na sociální ochranu a přispělo k vytvoření názoru na potřebu reformovat sociální programy a rozpočet, tak aby cílily hlavně na chudé obyvatelstvo. CIES si vybudovalo důvěru u tvůrců politiky a vytváří se tím nové příležitosti pro spolupráci mezi těmito aktéry. CIES navazuje také kontakty s výkonnými řediteli soukromých firem ze sektoru těžby a financí. Závislost na kanadských finančních

---

²³ Kanada neplánuje snížit množství pomoci ani Kolumbii a Ukrajině, které jsou také zařazeny mezi vysoce rozvinuté země (CCIC 2012a: 2–4).

zdrojích se postupně snížila ze 100 % na 50 %, s tím že zbylých 50 % financují domácí či jiné mezinárodní instituce (CIES 2009).

Výzkum IDRC se v současnosti zaměřuje také na region Amazonského pralesa, který zabírá více než polovinu Peru. Biotechnické firmy zde vykrádají poznatky a znalosti místních obyvatel o genetických vlastnostech a léčivých účincích rostlin, a poté si je nechávají patentovat za vlastní. Firmy tím okrádají místní obyvatele o potencionální zisky a ohrožují tím hospodářský pokrok rozvojových zemí (Evropský parlament 2013). Navíc firmy si poté často nárokují zmíněné rostliny a místním obyvatelům k nim zakazují volný přístup, přestože místní obyvatelé sklízí tyto rostliny po staletí. IDRC proto podporuje iniciativy jako je *Andean Amazon Biopiracy Prevention Initiative*, které se snaží bojovat s biopirátstvím (IDRC 2010).

5.4 Podpora demokracie a demokratického vládnutí

Podpora demokracie je jednou z pěti priorit, kterou v rámci rozvojové spolupráce Kanada propaguje. CIDA mezi svými prioritami zmiňuje demokratické vládnutí jako jedno z průřezových témat. Prostřednictvím CIDA Kanada financuje a spolupodílí se na několika projektech, které mají přímo za cíl posílení lidských práv, právního státu či zkvalitnění veřejné správy. Kanadská vláda se naopak podílí na propagování demokracie přes multilaterální organizace. Příkladem je kanadská iniciativa v rámci OAS.

Kanada sehrála důležitou roli směrem k propagování demokracie během kritické situace v Peru v roce 2000, kdy se nepodařilo uspořádat svobodné a spravedlivé volby. Tehdy se peruánský prezident Alberto Fujimori bezprecedentně potřetí v řadě ujal prezidentské funkce a pokoušel se narušit pravomoci a věrohodnost soudů a komisí (Duhaim 2012: 644–645). Kanadský ministr zahraničí Lloyd Axworthy a další kanadští diplomaté vyjednávali kompromis s peruánskou vládou, aby do Peru pozvala delegaci OAS za cílem monitorovat situaci a vyjednávat posílení demokracie. Kanadské vedení společně s generálním tajemníkem OAS představilo rozsáhlá doporučení na

demokratickou reformu v Peru a pomohlo vytvořit dialog u kulatého stolu (*Mesa de Diálogo*) mezi vládou a opozicí, a usnadnilo tím přechod k dočasné vládě po rezignaci Fujimoriho (Horwitz 2010: 132).

Kanada vydala 2 miliony CAD na podporu volební komise OAS v Peru a přispěla finančně několika lokálním skupinám jako je Transparencia. Kanada dále podporovala peruánskou iniciativu na vytvoření *Inter-American Democratic Charter*²⁴, která definovala charakter representativní demokracie v regionu (Cooper 2012: 692–693).

CIDA mezi léty 2005–2010 poskytla na demokratické vládnutí 38,3 % ze svého rozpočtu. Dvěma nejvýznamnějšími iniciativami byl program na posílení regionálních vlád a projekt na podporu etablování úřadu ombudsmana (CIDA 2012f: 72). CIDA podporuje úřad ombudsmana již od jeho vzniku roku 1996 (Evans 2012: 3). Mezi léty 2003–2009 CIDA vložila téměř 6 milionů CAD do projektu na posílení role Ombudsmana. Hlavním posláním tohoto projektu bylo zlepšení služeb úřadu a změny struktury. Cílem bylo také vytvořit strategie pro jednotlivé úrovně vlád, aby jejich veřejná politika zajišťovala lidem sociální, kulturní a ekonomická práva. Úspěchem bylo zvýšení informovanosti obyvatel o jejich právech a možnosti obrátit se na úřad ombudsmana (CIDA 2012g). Pod kanadským a švýcarským vedením byl v roce 2006 vytvořen fond pro koordinování zahraniční spolupráce s úřadem ombudsmana (Evans 2012: 3).

Role Ombudsmana hraje důležitou roli pro jednotlivé obyvatele, včetně původních obyvatel, kteří se mohou na ombudsmana obracet se záležitostmi jako je porušování lidských práv ze strany státních orgánů či například korporací. Ombudsman několikrát zasahoval v případech vydání nových nařízení výkonnými orgány. Příkladem je legislativní nařízení, které pozměňuje postupy při rozhodování místních komunit o naložení s jejich pozemky v horách nebo pralese. Nařízení snižovalo potřebné procento hlasů na schválení ze 75 % na 50 % hlasů z přítomných zástupců obyvatel na shromáždění. Tím by se

---

²⁴ Charta byla schválena 11. 9. 2001 v Limě (OAS 2013). Znění charty dostupné na: http://www.oas.org/OASpage/eng/Documents/Democractic_Charter.htm, 14. 3. 2013.

obyvatelstvo stalo zranitelnější vůči záměrům soukromých společností, které mají zájem o investování v dané oblasti. Ombudsman proti tomuto nařízení vystoupil a označil ho za neústavní krok (De Echave 2011: 9).

V roce 2008 bylo naplánováno pokračování projektu podpory Ombudsmana a to až do roku 2013. CIDA tentokrát vydala na projekt 7 milionů CAD. Cílem bylo posílit možnosti a schopnosti ombudsmana v otázkách řešení sociálních konfliktů a monitorování veřejných politik, které usilují o dosažení větší sociální rovnosti. Dlouhodobým úspěchem projektu je snížení závislosti úřadu na zahraničních finančních zdrojích a to z 60 % v roce 1996 na 11,42 % v 2012 (CIDA 2012h). Navíc průzkum z roku 2010 ukazuje, že úřad ombudsman je považován za nejdůvěryhodnější veřejnou instituci v Peru (Evans 2012: 2).

V roce 2009 kanadská vláda založila Andský útvar pro demokratické vládnutí (*Andean Unit for Democratic Governance*) v Peru, kterým proudí kanadské finance na podporu regionální prodemokratické aktivity (Legler 2012: 592). O dva roky později CIDA spustila nový projekt na posílení regionálních úřadů za účelem sociálního a ekonomického rozvoje v severní části Peru. CIDA plánuje mezi léty 2011–2018 vložit do projektu 19 milionů CAD. Výkonnou agenturou je Agriteam Canada.²⁵ Projekt probíhá ve čtyřech regionech: Tumbes, Piura, Lambayeque, La Libertad. Cílem je zlepšit schopnost regionálních úřadů lépe plánovat a spravovat území za účelem efektivnějšího nakládání s finančními zdroji a přispět k lepší dostupnosti veřejných služeb pro chudší obyvatelstvo (Agriteam Canada 2013a).

5.5 Sektor: Děti a mládež

Na naplňování rozvojových cílů v sektoru děti a mládež se podílí především CIDA. Jak již bylo zmíněno, nejdůležitějším cílem CIDA je přispět ke zlepšení kvality vzdělání. Během let 2005–2010 investovala CIDA v Peru do sektoru vzdělání 10,6 % z celkového rozpočtu, tedy 17,25 milionu CAD

---

²⁵ Agriteam Canada byla založena v roce 1986 a celosvětově již implementovala více než 170 projektů zaměřujících se na rovnost pohlaví, vzdělání, rozvoj komunit a dalších záležitostí (Agriteam Canada 2013c).

(CIDA 2012f: 14–16). Kanada je jedním z nejvýznamnějších donorů v tomto sektoru, dle údajů z roku 2009 byla druhým největším státním poskytovatelem pomoci v oblasti vzdělání (CIDA 2009: 3). CIDA soustřeďuje své projekty především do venkovských oblastí severního Peru. Projekty jsou zaměřené na zkvalitnění vzdělání a zpřístupnění vzdělání. CIDA také podporuje rozvoj a zlepšení managementu, který řídí finanční zdroje na vzdělání z centrálních do lokálních orgánů (CIDA 2012f: 16).

Za nejvýznamnější projekt je označován PROMEB, jehož cílem bylo zkvalitnění základního vzdělání v severním Peru. Projekt probíhal mezi léty 1999–2012 a CIDA do něho celkově investovala 11,5 milionu CAD. Projektu se účastnilo přes 38 tisíc žáků a necelé 2 tisíce učitelů (CIDA 2012ch). Projekt se stal inspirací pro další podobné projekty nejen v Peru, ale i v dalších zemích. Žáci, kteří se účastnili projektu, dosáhli ve srovnávacích testech čtyřikrát vyšší skóre, než byl národní průměr (Centre for Intercultural Learning 2011). Výkonnou organizací při realizaci tohoto projektu byla Agriteam Canada, která poskytla organizační a technické odborné znalosti během jeho realizace (USACC: 2012: 2).

PROMEB byl schválen v roce 1999 nejprve jako pětiletý projekt, do něhož bude investováno 5 milionů CAD. Jelikož projekt dosahoval dobrých výsledků, následovalo jeho prodloužení do roku 2008. V únoru 2009 proběhlo již druhé rozšíření projektu a to až do roku 2012 (USACC 2012: 1). Projekt byl nejprve realizován pouze v oblasti Piura, ale díky jeho prodloužení se později rozšířil do dalších oblastí: La Libertad, Lambayeque a Tumbes (Centro de Estudios Estratégicos de IPAE 2011: 23). Projekt byl prováděn na základě dohody mezi CIDA a peruánským Ministerstvem vzdělání. Na jeho realizaci spolupracovali pedagogičtí odborníci z Kanady, Mexika a Peru, a učitelé z venkovských škol, žáci a místní komunity v Peru (Alsop 2011: 633). Projekt měl tři hlavní programy. První částí bylo pomoci regionálním institucím propagovat dostupné možnosti vzdělání v místních komunitách a snažit se je zapojit do programu. Cílem bylo také vysvětlit rodinám a komunitám důležitost

vzdělání pro mládež. Druhý program se soustřeďoval na kvalifikaci učitelů i ředitelů škol a jejich způsob výuky. Třetí částí byla zaměřená na zlepšení komunikace a spolupráce mezi centrální vládou a regionálními a lokálními autoritami. Dále se zaměřovala na zlepšení schopnosti regionálních autorit za cílem lépe plánovat, implementovat a evaluovat vzdělávací politiky (Centro de Estudios Estratégicos de IPAE 2011: 24).

Hlavním cílem projektu bylo pomáhat dětem, aby byly schopné dokončit základní vzdělání v normami určujícím věku a zároveň, aby jejich úroveň vzdělání dosáhla státní normy (Alsop 2011: 633–637). V tomto případě lze projekt označit za úspěšný. Příkladem jsou dobré výsledky studentů v oblasti Piura, kde projekt probíhal mezi léty 2001–2012. Výsledky žáků, kteří se v roce 2007 účastnili gramotnostních testů zahrnujících čtení, psaní a počítání, překonaly národní průměr o 50 %. Procento dětí, které dokončilo základní vzdělání v určeném věku, se zvýšilo z 60,7 % v roce 2003 na 80 % v roce 2007 (Agriteam Canada 2013b).

V současnosti CIDA financuje další velký projekt specializovaný na zlepšení základního vzdělání dětí domorodého původu a dětí žijících ve venkovských oblastech v jižní části And a Amazonie. CIDA prozatím naplánovala realizaci projektu na období mezi léty 2010–2016 s rozpočtem 19 milionů CAD. Partnerskou výkonnou organizací je tentokrát UNICEF (CIDA 2011f).

Kanadská vláda také podporuje v rozvoji starší studenty. Peruánští studenti mohou požádat o stipendia na kanadských univerzitách v rámci programu *Emerging Leaders in American Program*. V posledních letech se kanadské vzdělávací instituce v Peru více propagují. V září 2012 se v Limě uskutečnil první studentský veletrh o vzdělání v Kanadě (Government of Canada 2012b).

5.6 Ekonomický růst a podpora soukromého sektoru

Kanadská strategie na podnícení udržitelného ekonomického růstu v rozvojových zemích se zaměřuje na několik aspektů. Zdůrazňuje především důležitost otevřeného trhu a volného obchodu. Ke stabilnímu ekonomickému rozvoji však může docházet jen současně s fungováním zodpovědné vlády, investováním do infrastruktury a rozvoje lidského kapitálu, vytvářením rovných příležitostí pro obě pohlaví, a v zemích jako je Peru, také se zodpovědným zacházením s přírodními zdroji (CIDA 2011g).

Právě problematika těžbařského průmyslu a působení mnoha kanadských korporací v Peru se staly hlavními podněty pro spuštění rozvojových projektů. CIDA se začala v Peru zapojovat do problematiky těžebního průmyslu v roce 1998, kdy se účastnila workshopu s komunitami zasaženými aktivitami těžby. Na základě stížností obyvatel a vznikajících sociálních konfliktů z důvodu aktivit korporací, iniciovala CIDA v roce 1999 založení iniciativy *Canadian Dialogue Table*. Toto bylo první fórum, kde se setkali všichni zainteresovaní aktéři, nejvyšší představitelé těžebních společností, kanadské organizace, peruánské neziskové organizace, zástupci státu, zástupci komunit a sociálních organizací. Aktéři si vyměňovali zkušenosti a návrhy na řešení konfliktů. Dialog byl ukončen v říjnu 2009, kdy se CIDA rozhodla podpořit první národní kongres komunit, jež jsou ovlivněny těžbou. Firmám se tento krok nelíbil a došlo k přerušení této iniciativy. Dialog byl znovu obnoven až díky iniciativě nevládních organizací (De Echave 2011: 37–38).

S působením kanadských těžebních společností v rozvojových zemích a názorem, že soukromý sektor napomáhá k místnímu rozvoji, nesouhlasí mnoho kanadských odborníků. Jednou z nich je Karyn Keenan²⁶, která zastává názor, že investice těchto společností naopak podkopávají rozvoj. Peru je zemí, kde se nyní CIDA výrazně angažuje a vytváří programy na podporu soukromého sektoru.

---

²⁶ Karyn Keenan je koordinátorkou Halifaxské iniciativy, která sdružuje několik rozvojových organizací. Keenan se podílela na výzkumu přímo v Peru, kde se zbývala vlivem těžbařských aktivit na životní prostředí a život místních komunit. Účastnila se také diskuzí u kulatého stolu se všemi aktéry sociálních konfliktů (York University 2009).

Místní obyvatelé těží ze zisků soukromého sektoru opravdu jen velmi málo a naopak se často stávají oběťmi jejich působení. Podle kanceláře peruánského ombudsmana jsou soukromé těžbařské společnosti nejčastější příčinou sociálních konfliktů v zemi a za posledních pět let (2008–2012) počet konfliktů narostl o 300 % (Keenan 2012).

5.6.1 Projekt PERCAN

V roce 1998 započala CIDA v Peru spolupráci s Ministerstvem energetiky a těžby. Jejich největší iniciativou bylo spuštění programu PERCAN. Tento projekt byl vytvořen za účelem podpořit modernizaci peruánského těžebního průmyslu a zároveň ho dostat na mezinárodní standardy. Ministerstvo představilo hlavní nedostatky v řízení těžebního průmyslu a prezentovalo potřeby projektu. CIDA stanovila cíle projektu a poskytla finanční zdroje. Cílem projektu bylo zvýšit přínos těžebního sektoru tak, aby vedl k udržitelnému rozvoji v peruánských těžebních regionech a aby při těžebních aktivitách byly brány v potaz sociální, environmentální a ekonomické faktory rozvoje. Projekt probíhal více než deset let, za účelem vytvoření dostatečného prostoru a času na opravdovou změnu. Bylo potřeba vybudovat si důvěru a respekt jednotlivých aktérů, jak soukromých společností, tak regionálních úřadů a místních komunit (Cámara de comercio Canada-Peru).

Projekt byl implementován v několika fázích mezi léty 1998–2011 a bylo do něho investováno 17,7 milionu CAD. Snahou projektu bylo posílit kapacity ministerstva, aby bylo schopné vytvářet dialog mezi komunitami a firmami. Dle oficiální zprávy PERCAN, projekt vytvořil nástroje, pomocí nichž by ministerstvo mělo být schopné ujmout se monitorování aktivit jednotlivých společností a dohlížet na to, zda dodržují závazky vůči udržitelnému rozvoji. Dále se měly posílit schopnosti ministerstva, aby dokázalo řešit vzniklé krize a konflikty v těžebním sektoru (PERCAN and MEM 2009: 1–69 dle Campbell – Roy-Grégoire – Laforce 2011: 95–97).

Iniciativa PERCAN sehrála důležitou roli v procesu decentralizace těžebního sektoru. PERCAN zajišťoval technickou asistenci Ministerstvu energetiky a těžby a pomáhal přenášet zodpovědnost na regionální jednotky. Součástí bylo i uskutečnění misí regionálních předsedů do Kanady, kde se měli seznámit a inspirovat funkcí pokrokového decentralizovaného systému. PERCAN přispěl k posílení regionálního managementu ve třech regionech: Moquegua, Pasco a La Libertad, a zlepšení komunikace mezi ministerstvem a regionálními jednotkami. Na základě dobrých zkušeností z těchto tří regionů aplikovalo ministerstvo stejný postup i na další regiony (Arguedas – Canseco – Rodríguez 2011: 5–65).

PERCAN umožnil odhalit nedostatky a možnosti pro zlepšení u jednotlivých státních peruánských úřadů, které jsou zainteresované v těžářském sektoru. Ačkoliv bylo na projekt vydáno velké množství finančních prostředků, výsledky a výrazná zlepšení nejsou nijak viditelná. Výkon Ministerstva těžby a energetiky v sociálních a environmentálních záležitostech postrádá efektivitu. (De Echave 2011: 38).

Částí projektu bylo se soustředit na řešení sociálních konfliktů zapříčiněné působením firem. PERCAN ale nepřinesl žádná výrazná řešení, která by měla opravdový dopad na řešení problémů. Opatření, která PERCAN přinesl, byla spíše neuspokojivá (Campbell – Roy-Grégoire – Laforce 2011: 96–99). Tým výzkumníků z Quebecké univerzity podal zprávu o projektu PERCAN a dle jejich závěrů byl projekt omezený v záběru možností, zaměřoval se na řešení konfliktů, ale nesoustředil se na otázky legitimacy a zodpovědnosti, které jsou základem pro řešení těchto konfliktů. Během realizace projektu počet vyvolaných konfliktů způsobených těžářskou aktivitou naopak podstatně vzrostl (Keenan 2012).

Projekt také podporoval rozšíření regulací a norem, které hovoří o účasti obyvatel na rozhodovacích procesech. Normy zavazují operátory k jistým závazkům vůči obyvatelům a některé záležitosti musí konzultovat s komunitami.

Dané normy ale nedávají například právo místním původním komunitám vetovat případné těžařské aktivity (MEM 2008: 4 dle Campbell – Roy-Grégoire – Laforce 2011: 95–98). Peru sice již v roce 1994 ratifikovalo Konvenci 169 ILO, která hovoří o právech původních obyvatel být předem konzultováni ohledně investičních projektů na jejich území (International Labour Organisation 2012). Náplň konvence ale nebyla realizována v praxi a peruánská legislativa není v souladu s touto konvencí (Boon 2011: 77). V září 2012 nový prezident Humala podepsal zákon, který vyžaduje, aby vláda předem konzultovala s původními obyvateli nové zákony a povolení, týkající se infrastrukturních, energetických a těžebních projektů ovlivňující jejich teritoria a životy komunit. Bylo tak učiněno hlavně z důvodu, aby došlo k uklidnění konfliktů a mohlo se pokračovat v nových projektech. Ačkoliv tento zákon zajišťuje původním obyvatelům konzultační práva, v případě že nedojde k dohodě mezi vládou a obyvateli, poslední slovo při rozhodování má vždy vláda (MacLennan 2011).

PERCAN nebyl CSR projektem, byl zaměřený pouze na spolupráci s ministerstvem. Mnoho zaškolujících se účastníků projektu však odešlo z úřadu, a nyní pracují jako soukromí konzultanti pro jednotlivé těžební společnosti nebo se stali zaměstnanci přímo samotných těžebních společností (Boon 2011: 78).

5.6.2 Smlouva o volném obchodu

S podepsáním FTA Kanady s Peru a Kolumbií spustila CIDA nový projekt *Canada-Americas Trade-related Technical Assistance Program*, jehož cílem je pomáhat zemím, které podepsali s Kanadou FTA, a maximalizovat tím užitek a výhody investic, které volný obchod přináší (CIDA 2012i). Součástí programu je monitorování vlivu FTA na jednotlivá pohlaví za účelem vyvinout případná opatření a strategie, která by vedla ke zlepšení jejich ekonomické pozice na trhu a přívetivějším pracovním podmínkám. Na podrobnější analyzování dopadů FTA mezi Kanadou a Peru je zatím příliš brzy, ale již teď jsou zřejmá některá fakta. Peruánský export zemědělských výrobků do Kanady narostl. Důsledkem zvýšené poptávky po zboží se zvyšuje i poptávka po pracovní síle. Právě v zemědělském sektoru narostl počet mužů i žen zaměstnaných ve velkých firmách, které působí

na mezinárodních trzích. Pracovní podmínky v těchto podnicích jsou však chabé a ženy jsou platově diskriminovány. Ženy se angažují především v drobném podnikání, jež však není schopno konkurovat velkým firmám (MacLaren 2013: 1–9).

Smlouvy o volném obchodu mají pozitivní i negativní dopady. Kromě možnosti posilování obchodních vztahů mezi státy také zvyšuje příležitosti pro investory, a to tím, že posilují jejich práva a podporují toky přímých zahraničních investic. Peruánská vláda za prezidenta Garcíi vydala několik právních nařízení, která měla zajistit vytvoření ideálního prostředí pro implementování FTA s USA (De Echave 2011: 9). Proti těmto novým opatřením se vznesly velké protesty, neboť některá z nich omezovala práva místních komunit a snižovala jejich pravomoci v procesech rozhodování o zahájení soukromých investic na jejich území. V červnu 2009 zaslali zástupci CCIC dopis premiérovi Kanady, Stephenu Harperovi, v němž vyjádřili obavy ohledně propuknutí násilí a porušování lidských práv v amazonském regionu v Peru, kde bylo zabito mezi 30 až 100 původními obyvateli. Policie zde násilně na příkaz prezidenta Alana Garcíi rozehnala klidnou demonstraci (CCIC 2009).

Zástupci CCIC vyjádřili obavy ohledně efektivnosti projektu PERCAN, který v době těchto protestů probíhal, a požadovali jeho přezkoumání, zda opravdu přispívá k vytvoření demokratičtějšího prostředí a pomáhá zajišťovat lidská práva. Vyjádřily také obavy o jeho kompatibilitě s ODAAA. Zástupci dále vyzvaly kanadský senát, aby pozastavil schvalování legislativy pro implementování FTA mezi Kanadou a Peru, která právě měla být chválena. Důvodem požadavku bylo, aby kanadská vláda nejprve učinila opatření, která zajistí, že kvůli jejím smlouvám s Peru nebude docházet k podobným incidentům a porušování práv (CCIC 2009).

FTA obsahuje několik sporných bodů, které mohou způsobit škody jednak peruánské vládě, ale také místním obyvatelům (De Echave 2011: 11). Tím, že FTA byla schválena a uvedena v platnost, byly oslabeny pravomoci peruánské

vlády. Pro Peru bude teď velmi obtížné posílit regulační rámec a omezit působení korporací a vytvořit přívětivější podmínky pro místní komunity v případě konfliktu s těmito korporacemi (Keenan 2012).

5.6.3 CSR strategie

Kanada v současnosti nereguluje činnost těžařských korporací v zahraničí. Zodpovědnost přenechává na společnostech a jejich styl působení záleží pouze na jejich dobrovolných aktivitách (Keenan 2012). Kanada se snaží pomáhat prostřednictvím CIDA, jež je největším bilaterálním sponzorem, který asistuje perunské vládě s řešením problémů v těžebním sektoru. CIDA se snaží řešit problematiku v těžařském sektoru formou podporování CSR projektů (Triscritti 2012). Kanadská ambasáda v Peru zorganizovala několik seminářů o kanadské CSR strategii a jejích přínosech pro místní společnost. Ambasáda dále zajistila přepracování kanadské brožury *Mining Information Kit for Aboriginal Communities* a obstarala její distribuci v Peru. Brožura sloužila jako manuál pro místní obyvatele, který měl přispět k lepšímu porozumění aktivit v těžebním sektoru a představit, jaké nové možnosti a příležitosti obyvatelům přináší (DFAIT 2012).

V roce 2011 prezident Humala a premiér Harper oznámili, že CIDA zvýší prostředky na projekty řešící prevenci a vypořádání se s konflikty v energetickém a těžebním sektoru (Government of Canada 2012b). V září téhož roku ministryně pro mezinárodní spolupráci Beverley J. Oda představila plán na realizaci pilotních CSR projektů týkajících se hospodaření s přírodními zdroji ve vybraných rozvojových zemích, kterými jsou Peru, Ghana a Burkina Faso. Tyto projekty má provádět CIDA ve spolupráci s místními firmami a vybranými neziskovými institucemi. V Peru CIDA podporuje organizaci World Vision Canada, která na projektu spolupracuje se společností Barrick Gold.²⁷ Ministryně dále oznámila vytvoření Andské regionální iniciativy (*Andean Regional Initiative*) v rámci níž má docházet k efektivnímu provádění CSR strategie

---

²⁷ Společnost Barrick Gold je největší světová důlní společnost, která těží zlato. Veřejně se zavazuje k dodržování etických standardů během podnikání, mezi které patří protikorupční jednání a dodržování lidských práv (Barrick Gold Corporation 2013).

v Peru, Kolumbii a Bolívii. Celkový finanční příspěvek poskytnutý CIDA na tuto iniciativu činí 20 milionů CAD na 5 let. Celkové výdaje na zmíněné projekty byly naplánovány ve výši 26,7 milionu CAD (CIDA 2011b).

CSR projekt v Peru spolufinancuje CIDA napůl se společností Barrick Gold a nezisková organizace World Vision Canada uskutečňuje jeho realizaci. Tímto CSR projektem chce Kanada přispívat k rozvoji komunit, které jsou postižené činností kanadských těžebních společností. Cílem je dosáhnout zvýšení příjmu a životního standardu místních rodin. Tato iniciativa budí kontroverze, protože je nezvyklé, aby takovýto projekt byl financovaný ze soukromých a veřejných financí zároveň. Projekt probíhá v distriktu Quiruvilca v oblasti La Libertad. V této oblasti v roce 2007 protestovaly 3000 lidí proti působení společnosti Barrick Gold (Kerr 2012). V roce 2011 společnost začala provádět aktivity v blízkosti pěti malých jezer, které jsou zdrojem čisté vody pro několik tisíc farmářů. Místní úřad na to reagoval vyhlášením oblasti za chráněnou zónu. Společnost Barrick Gold okamžitě napadla tento krok a obrátila se na soud v Limě. Nepokoje proti firmě stále rostly a v únoru 2012 se v Peru uskutečnil národní pochod farmářů, kteří kromě jiného požadovali zákon na ochranu vodních pramenů. Národní tribunál na vodní spravedlnost shledal v roce 2012 vinnými pět těžebních společností, které ohrožily vodní zdroje svými činnostmi a Barrick Gold byl jednou z nich. (Arnold 2012: 2–3).

CIDA a Barrick Gold již dříve spolupracovali například na projektu znovuzalesnění v blízkosti dolu Lagunas Norte v oblasti La Libertad, jehož účelem bylo zabránit zhoršení půdy a erozi. Projekt měl zahrnovat i školení místních obyvatel, aby se naučili techniky sázení a agrolesnictví (Barrick Gold Corporation 2010). Projekt byl implementován kanadskou NGO SOCODEVI ve spolupráci s peruánskou NGO ADEFOR (Oda 2011). Emilie Lemieux upozorňuje, že projekt byl realizován bez konzultace s místními obyvateli a bez ohledu na jejich skutečné potřeby a byl prováděn spíše k uspokojení potřeb firmy a CIDA, jakožto dobrého prezentování sebe sama (Lemieux 2010: 25).

Ve společnosti panují názory, že projekty, které CIDA společně s Barrick Gold provádí, mají ve skutečnosti za cíl zpacifikovat společnost, než přispět k jejímu rozvoji.²⁸ Koordinátor (*Coordinadora Andina de Organizaciones Indígenas*), který zastupuje původní obyvatelé andského regionu, vyjádřil velký nesouhlas s kanadským počínáním v Peru a zaslal dopis všem třem zainteresovaným stranám, CIDA, World Vision a Barrick Gold. Koordinátor upozornil na problémy zapříčiněné společností Barrick Gold, která způsobila vyvlastnění půdy, narušení vodních zdrojů a ignorovala mezinárodní právo (Konvence 169 ILO a deklaraci OSN o lidských právech), čímž negativně ovlivnila místní komunity. Koordinátor vyjádřil názor, že zainteresovaní aktéři nepřispívají k rozvoji a že korporace by se měly přestat snažit budovat si respekt a prestiž (Arnold 2012: 2–3).

Důkazem neúspěchu projektů jsou stále probíhající konflikty. Příkladem je incident ze září 2012, kdy při protestech u dolu Barrick Gold byl zabit jeden člověk během střetu s policií, která se snažila nepokoje uklidnit (BBC 2012). V únoru 2013 obyvatelé vesnic žijící v blízkosti Lagunas Norte šest dní blokovali silnici vedoucí k dolu. Protesty ukončili až po dohodnutí se s vedoucími firmy a místní správou na zorganizování workshopu, kde budou společně jednat o problematice vodních zdrojů a požadavcích ohledně pracovních míst (Reuters 2013).

Problémem je, že CSR projekty neřeší dlouhodobé důsledky způsobené těžbou, jako je vyčerpání a kontaminace povrchové a podzemní vody, na které závisí živobytí a místní zemědělství. Zároveň velká podpora těžebního sektoru vede k vytvoření ekonomiky závislé na přírodních zdrojích. Navíc firmy se často snaží vyhýbat placení daní nebo místní úřady s daněmi nakládají velmi neefektivně (Coumans 2012: 2).

---

²⁸ Dokumenty, které byly zaslány deníku The Guardian od WikiLeaks, ukazují, že těžební společnosti v Latinské Americe se snažily zpacifikovat místní nepokoje. Viceprezident obchodních záležitostí společnosti Antamina Minera se zmiňoval o nutnosti převzít zodpovědnost a poskytnout místním obyvatelům větší výhody ve formě zaměstnání a budování infrastruktury. Dále se v dokumentech hovořilo o potřebě naléhat na místní katolickou církev, aby se snažila zpacifikovat místní faráře, kteří jsou proti těžbařským aktivitám a vyvolávají opoziční nálady v těžbařských oblastech (Kerr 2012).

Další kontroverzní otázkou je, proč by peníze, které dávají kanadští platiči daní do rozpočtu Kanady, měly jít na projekty, jenž se snaží napravit činy napáchané nadnárodními korporacemi (Coumans 2012: 2). Iniciativa Mining Watch Canada²⁹ vyjádřila obavy k aktuální kanadské politice, tedy vázat kanadskou zahraniční rozvojovou pomoc s těžebními společnostmi. Využívání CIDA k navazování veřejně-soukromého partnerství označuje za protidemokratickou politiku. Navíc upozorňuje, že ačkoliv jsou místní skupiny obyvatel nejvíce ovlivněny těmito aktivitami, nebere se ohled na jejich názory (Mining Watch 2012: 4).

Kanada představila CSR strategii v roce 2009 jako nové řešení problematiky těžebního průmyslu. Ve skutečnosti snaha o aplikování CSR projektů v Peru je již mnoho let. Bohužel zkušenosti ukazují, že CSR projekty nevedou k středně či dlouhodobým rozvojovým cílům. Konflikty jsou stále a bylo by proto vhodné, kdyby CIDA spolupracovala s místními organizacemi, posilovala kapacity komunit a snažila se rozvinout demokratickou administrativu (De Echave 2011: 39).

5.6.4 Regulace nadnárodních korporací

V současnosti CIDA spouští několik dalších projektů, které se zaměřují na problematiku ekonomického rozvoje a aktivity v těžebním průmyslu. Jeden projekt je přímo zaměřený na prevenci konfliktů ohledně využívání přírodních zdrojů a výkonnou organizací je UNDP. Další projekty jsou zaměřené na zlepšení managementu energetických zdrojů a posílení role Ministerstva životního prostředí v těchto záležitostech. Většina nových projektů je vždy cílena na rozvoj soukromého sektoru a zároveň podporu dobrého vládnutí a životního prostředí (CIDA 2013d).

Kanadská vláda stále zastává názor, že podporování těžebního průmyslu v zahraničí prostřednictvím CIDA je skvělým příkladem *whole-of-government*

---

²⁹ Mining Watch Canada je pankanadská iniciativa, která je podporována organizacemi zabývajícími se záležitostmi životního prostředí, původních obyvatel a sociální spravedlnosti. Upozorňují na hrozby, které ohrožují lidské zdraví, životní prostředí a zájmy menších komunit, způsobené špatným zacházením s přírodními zdroji a nezodpovědnými postupy v tomto sektoru. (Mining Watch Canada 2012b).

přístupu, dle kterého různé vládní instituce spolu kooperují. Někteří odborníci ale upozorňují, že tyto aktivity jsou proti znění ODAAA. Vláda na jednu stranu nereguluje kanadské zahraniční investice v zahraničí, ale na druhou stranu vkládá vládní finance prostřednictvím ODA do projektů řešící problematiku těžebního průmyslu. Propagaci těžebního průmyslu lze považovat za vystoupení z rámce ODAAA, a vykonávání těchto aktivit může být jednak neefektivní a jednak neslučitelné s kanadskými zahraničními cíli (Blackwood – Stewart 2012: 217–221).

Aby firmy neporušovaly lidská práva, měly by hostitelské i domovské vlády mít nějakým způsobem dohled nad firmami. Hostitelská vláda by pokud možno měla regulovat činnosti a mít možnost udělování sankcí. Domovská vláda by měla dohlížet na své firmy a nastavit nějaká očekávání od nich samotných a jejich výsledků v zahraničí (Boon 2011: 71–73).

Mezi kanadskými politiky neexistuje shoda ohledně regulace těchto aktivit. V kanadském parlamentu byly snahy jednotlivých poslanců prosadit zákony, které by mohly regulovat působení kanadských firem v zahraničí a přispívat k dodržování lidských práv. Jedním z nich je zákon *C-300 Corporate Accountability of Mining, Oil and Gas Corporations in Developing Countries Act*³⁰ vztahující se k zodpovědnosti korporací během aktivit souvisejících s těžbou nerostů, ropy a plynu (Parliament of Canada 2013). Tento zákon rozeznává potřebu regulovat působení kanadských firem v zahraničí, neboť ne ve všech státech existuje takový právní systém a možnosti, který by dokázal náležitě regulovat působení nadnárodních korporací. Přijetí zákona by umožnilo místnímu obyvatelstvu přednášet stížnosti na korporace přímo federální vládě, bez ohledu na zemi, kde korporace působí. Pokud by bylo prokázáno porušování lidských práv či zneužívání životního prostředí, korporace by ztratily finanční podporu od *Export Development Canada*³¹ či *Canada Pension Plan Investment*

---

³⁰ Navrhovatelem zákona byl liberál John McKay (Openparliament 2013).

³¹ Export Development Canada je exportní úvěrová agentura, jejímž úkolem je podporovat a rozvíjet kanadský obchod. Poskytuje pojištění a finanční služby kanadským vývozcům, investorům a jejím mezinárodním kupcům (Export Development Canada 2013).

*Board*³² (Lemieux 2010: 34). Návrh zákona se dostal do druhého čtení, kde byl 27. 10. 2010 zamítnut (Openparliament 2013). Proti návrhu hlasovala většina konzervativců, kteří jsou jeho velkými odpůrci a zastávají názor, že zákon by měl negativní vliv na kanadské firmy, které by se možná začaly stahovat ze zahraničí a pro Kanáďany by to znamenalo ztrátu pracovních míst (Lang 2010). Místo tohoto zákona firmy nadále dobrovolně aplikují CSR (Lemieux 2010: 34).

Nyní se hovoří o návrhu zákona *C-323 Act to amend the Federal Court Act*, který má rozšířit pravomoci federálního soudu a má přispět k mezinárodnímu propagování a ochraně lidských práv. Zákon by umožnil federálnímu soudu projednávat stížnosti ohledně porušování mezinárodního práva kanadskými i nekanadskými korporacemi mimo území Kanady. Jedinci by se tak mohli obracet na federální soud se záležitostmi, jako jsou narušování životního prostředí či porušování lidských práv (Openparliament 2012).

---

³² CPP Investment Board je federální korunní společnost a jejím účelem je investovat jmění Kanadského penzijního fondu za cílem maximalizovat zisky bez přílišného riziku ztráty peněz (Canada Pension Plan Investment Board 2013).

6 Závěr

Od nového tisíciletí se Kanada pokoušela zefektivnit svou rozvojovou spolupráci. Vymezila nové sektorové a teritoriální priority a představila nové strategie. Co se týče množství poskytované pomoci, je Kanada stále daleko od dosažení celosvětově stanoveného cíle 0,7 % GNI. Kanada navíc plánuje pro následujících 5 let snížení rozpočtu ODA a toto omezení zasáhne několik nízkorozvinutých zemí. Naopak více rozvinutých zemí, jako je Peru, se toto snížení nedotkne a to díky vzájemným obchodním stykům s Kanadou.

V úvodu práce bylo avizováno zhodnocení kanadské rozvojové spolupráce s Peru a zodpovězení dvou otázek. *Do jaké míry se daří Kanadě efektivně přispívat k rozvoji a naplňovat cíle, které si stanovila v prioritních sektorech v rámci rozvojového programu v Peru? Jakou roli hrají ekonomické zájmy v kanadském působení v Peru?* Přímý efekt kanadského působení v Peru měřit nelze, ale na základě představených projektů lze vyvodit určité závěry. Rozvojovou činnost IDRC lze označit za přínosnou především v oblasti potravinové bezpečnosti. Velmi úspěšným projektem IDRC byla podpora založení výzkumného konsorcia CIES, které dnes hraje roli při utváření politik.

Rozvojová činnost CIDA je úspěšná jen v některých sektorech. Co se týče podpory demokracie a dobrého vládnutí, sehrála CIDA důležitou roli v posílení úřadu ombudsmana, který je nyní nejdůvěryhodnější veřejnou institucí. Je ale nutné připomenout, že na tomto projektu se podíleli i další dárci. CIDA přispěla k posílení i dalších vládních institucí, avšak například po realizaci finančně náročného projektu PERCAN bylo konstatováno, že Ministerstvo energetiky a těžby stále postrádá efektivitu v řešení sociálních a environmentálních záležitostech a že projekt nebyl navzdory vysokým nákladům efektivní.

V sektoru dětí a mládež označila CIDA za hlavní cíl zlepšení kvality vzdělání ve venkovských oblastech. Kanadské počínání lze v tomto sektoru označit za relativně úspěšné. Projekt PROMEB dokazuje, že podobné aktivity přinášejí pozitivní výsledky ve formě zlepšení kognitivních znalostí žáků

a rychlejšího dokončení základního vzdělání. Kanadské působení v tomto sektoru je důležité, což dokazuje i to, že Kanada je v Peru druhým největším dárcem v sektoru vzdělání.

V rámci ekonomického růstu se Kanada snaží s Peru navazovat obchodní styky. Po podepsání FTA mezi Peru a Kanadou v Peru značně narostly kanadské přímé zahraniční investice a zvýšil se i vzájemný export mezi zeměmi. Pro Peru je sice výhodné, že více vyváží do Kanady a má tím větší zisky, ale na druhou stranu v exportu zcela jasně převažuje vývoz artiklů z těžebního průmyslu a to stále s narůstajícím poměrem. Vzájemný obchod tak nepřispívá k diverzifikaci peruánského exportu a naopak ho činí více náchylným k případným problémům, které by mohly nastat v odvětví nerostného bohatství. Státy by tak měly mezi sebou rozvinout obchod spíše s netradičními artikly.

CIDA v sektoru ekonomického růstu cílí na větší zapojení zranitelného obyvatelstva do ekonomického rozvoje, a efektivnější regulaci přírodních zdrojů a těžebního průmyslu. Co se týče tohoto sektoru, Kanadě se nedaří efektivně naplňovat cíle a přispívat k udržitelnému rozvoji. Důkazem je již zmíněný PERCAN, hlavní projekt na reformu řízení těžebního průmyslu, který mimo jiné usiloval o snížení počtu sociálních konfliktů, ale během jeho realizace se naopak počet konfliktů zvýšil. Projekt se totiž nesoustředil na otázky legitimacy a zodpovědnosti, které jsou základem pro řešení těchto konfliktů.

Největším problémem těžebních aktivit jsou nenaplněná očekávání místních obyvatel ohledně pracovních příležitostí a hlavně nenávratné zničení životního prostředí. Implementování nových CSR projektů v tomto sektoru také nepřineslo prozatím pozitivní výsledky. Příčinou je nedostatečná komunikace mezi místními komunitami, mezinárodními korporacemi a zároveň i rozvojovými agenturami. Důkazem jsou uváděné CSR projekty korporace Barrick Gold v oblasti Lagunas Norte, kde korporace ve spolupráci s CIDA argumentovala tím, že vytváří projekty, které budou reagovat na hlavní problémy místních obyvatel a přispějí k rozvoji. Projekt však nebyl konzultován s obyvateli

a nezakládal se na jejich hlavních potřebách a problémech. Ačkoliv Barrick Gold a CIDA označily projekt za úspěšný, místní komunity se stejně stále bouřily a požadovaly vytvoření dialogu a vyjednávání. Dosud nejsou místní komunity spokojeny s jednáním aktérů a konflikty stále přetrvávají. Je jasné, že rozvojové aktivity nelze považovat za efektivní, když místní obyvatelé veřejně požadují zastavení těchto aktivit.

Ačkoliv Kanada veřejně neprohlašuje, že CSR projekty podporuje kvůli vlastním ekonomickým zájmům, mnoho neziskových institucí a odborníků se tak domnívá. Problém s působením kanadských korporací by pomohly vyřešit zmíněné navrhované zákony, které by umožnily obracet se na kanadský federální soud se stížností na jednotlivé korporace. Prozatím se zdá, že podobné návrhy neprojdou a to především díky konzervativním členům parlamentu, kteří v tom vidí poškození korporací, a tím tedy i kanadské ekonomiky.

Na základě těchto faktů lze odpovědět i na druhou otázku. V případě kanadského působení v Peru hrají ekonomické zájmy velkou roli. Lze se domnívat, že Kanada si poskytováním rozvojové pomoci snaží vybudovat u peruánské vlády důvěru. Projekty, které CIDA provádí, mají ve velké míře za cíl podílet se na vylepšení prestiže kanadských korporací. Pokud si místní obyvatelé nebudou stěžovat na působení korporací v Peru, nebude hrozit zastavení aktivit korporací a případná ztráta zisků. Jak je ale vidět z uvedeného případu korporace Barrick Gold, rozvojové projekty nedokážou zastavit nespokojenost místních obyvatel. Jak již bylo řečeno v první části práce, pokud ekonomický růst přináší s sebou například poškození životního prostředí, nelze hovořit o rozvoji. Ačkoliv tedy především činnost IDRC a některé projekty CIDA reagují na hlavní problémy v Peru, přispívají k rozvoji a mají humanitární motiv, existuje zde několik projektů, které mají motiv hlavně ekonomický a jsou prováděny kvůli činnostem soukromých korporací. Je pravděpodobné, že pokud by Kanada neměla ekonomické zájmy v Peru a nepůsobily by tam kanadské korporace, poskytovaná pomoc by byla mnohem nižší a Peru by nebylo prioritní zemí.

7 Seznam literatury a pramenů

Agriteam Canada (2013a). *Peru, Strengthening of Regional Governments for Social and Economic Development (SRGSED) in Northern Peru: July 2011-July 2018* (<http://www.agriteam.ca/en/projects/profile/strengthening-of-regional-governments-for-social-and-economic-development-s/>, 15. 3. 2013).

Agriteam Canada (2013b). *Peru, Improving Basic Education in Piura (IBEP): March 2001-March 2012* (<http://www.agriteam.ca/en/projects/profile/improving-basic-education-in-piura-ibep-peru/>, 16. 3. 2013).

Agriteam Canada (2013c). *About Agriteam Canada* (<http://www.agriteam.ca/en/about/>, 15. 3. 2013).

Alsop, Steve a kol. (2011). Programa de fortalecimiento de capacidades: reflections on a case study of community-based teacher education set in rural northern Peru. *International Review of Education*, Vol. 56, No. 5/6, s. 633–649.

APCI (2006). *Política Nacional de Cooperación Técnica Internacional*. 9/2006 (http://www.apci.gob.pe/marco/attach/APCI_Politica_Nacional_de_CTI_20_Setiembre_2006.pdf, 9. 3. 2013), s. 1–25.

APCI (2007). *Informacion Institucional* (<http://www.apci.gob.pe/informacion.php?TIPO=Quienes>, 9. 3. 2013).

Arellano-Yanguas, Javier (2011). Aggreivating the Resurce Course: Decentralisation, Mining and Conflict in Peru. *Journal of Development Studies*, Vol. 47, No. 4, s. 617–638.

Arguedas, Cinthya – Canseco, Carlos D. – Rodríguez, Virginia (2011). *La experiencia de descentralización del sector minero. Fortalecimiento de la gestión regional en materia de minería a pequeña escala* (Lima: Lettera Gráfica).

- Arnold, Rick (2012). Peruvians oppose CIDA's pro-mining initiative. *Common Frontier*. 6. 3. 2012
(http://www.commonfrontiers.ca/Single_Page_Docs/PDF_Docs/Mar06_12-Peruvians-oppose.pdf, 15. 3. 2013), s. 1–3.
- Barrick Gold Corporation (2010). *Reforestation with CIDA in Peru*. 8. 9. 2010
(<http://barrickbeyondborders.com/2010/09/reforestation-with-cida-in-peru/>, 30. 3. 2013).
- Barrick Gold Corporation (2013). *Responsible mining. Remarkable people*
(<http://www.barrick.com/careers>, 30. 3. 2013).
- BBC (2012). *Deadly clash at Peru protest over Barrick gold mine*. 20. 9. 2012
(<http://www.bbc.co.uk/news/world-latin-america-19669760>, 29. 3. 2013).
- Blackwood, Elizabeth – Stewart, Veronika (2012). CIDA and the Mining Sector: Extractive Industries as an Overseas Development Strategy. In: Brown, Stephen ed., *Struggling for Effectiveness: CIDA and Canadian Foreign Aid* (Montreal: McGill-Queen's University Press), s. 217–245.
- Boon, Jan (2011). The Role of Governments in CSR. In: Sagebian, Julian – Lindsay, Nicole M. eds., *Governance Ecosystems: CSR in the Latin America Mining Sector* (Palgrave Macmillan on-line edition), s. 64–83.
- Brown, Stephen (2012). Canadian Aid Enters the Twenty-First Century. In: Brown, Stephen ed., *Struggling for Effectiveness: CIDA and Canadian Foreign Aid* (Montreal: McGill-Queen's University Press), s. 3–23.
- Brysk, Alison (2006). The Other America: Canada as “Global Samaritan”
[nepublikováno]
(http://citation.allacademic.com/meta/p_mla_apa_research_citation/1/8/0/1/5/pages180155/p180155-1.php, 5. 3. 2013).

- Campbell, Bonnie – Roy-Grégoire, Etienne – Laforce, Myriam (2011).
Regulatory Frameworks, Issue of Legitimacy, Responsibility, and
Accountability: Reflections Drawn from the PERCAN Initiative. In:
Sagebian, Julian – Lindsay, Nicole M. eds., *Governance Ecosystems: CSR
in the Latin America Mining Sector* (Palgrave Macmillan on-line edition),
s. 84–101.
- Cámara de comercio Canada-Peru. *A CIDA Initiative in Peru: A model to
address development challenges in the mining regulatory sector*
([http://www.canadaperu.org/workspace/archivos/anexos/05-
anneslivitsky.percan.pdf](http://www.canadaperu.org/workspace/archivos/anexos/05-
anneslivitsky.percan.pdf), 19. 3. 2013).
- Canada Pension Plan Investment Board (2013). *About Us*
(http://www.cppib.ca/About_Us/, 27. 3. 2013).
- Carin, Barry – Smith, Gordon (2010). *Reinventing CIDA* (Calgary: Canadian
Defence and Foreign Affairs Institute).
- CCIC (2009). [Dopis od CCIC adresovaný kanadskému premiérovi Stephenu
Harperovi] 15. 6. 2009
([http://www.ccic.ca/_files/en/working_groups/003_apg_2009-06-
15_harper_peru_hr_letter.pdf](http://www.ccic.ca/_files/en/working_groups/003_apg_2009-06-
15_harper_peru_hr_letter.pdf), 20. 3. 2013).
- CCIC (2012a). *CCIC Analysis of Budget 2012*
([http://www.ccic.ca/_files/en/what_we_do/2012_08_CCIC_Initial_Analys
is_Budget_2012.pdf](http://www.ccic.ca/_files/en/what_we_do/2012_08_CCIC_Initial_Analys
is_Budget_2012.pdf), 20. 3. 2012), s. 1–5.
- CCIC (2012b). *CIDA Partnership with Canadian Branch*
(http://www.ccic.ca/what_we_do/cida_pwcb_e.php, 19. 3. 2013).
- CCIC (2013). *Budget 2013: Implication for Canadian ODA*
([http://www.ccic.ca/_files/en/what_we_do/2013_03_27_Analysis_Budget
_2013.pdf](http://www.ccic.ca/_files/en/what_we_do/2013_03_27_Analysis_Budget
_2013.pdf), 15. 4. 2013).

- Center for Global Development (2012). *Commitment to Development Index 2012* (http://international.cgdev.org/sites/default/files/1426572_file_CGD_CDI_web.pdf, 30. 1. 2013).
- Centre for Intercultural Learning (2011). *Quality Basic Education in Northern Peru* (<http://www.international.gc.ca/cfsi-icse/cil-cai/magazine/v05n01/2-2-eng.asp>, 15. 3. 2013).
- Centro de Estudios Estratégicos de IPAE (2011). *Para la mejora efectiva de la educación básica en el Perú: Revisión de los principales programas educativos* (Péru: Centro de Estudios Estratégicos de IPAE).
- CIDA (2009). *Peru. Country Strategy* ([http://www.acdi-cida.gc.ca/INET/IMAGES.NSF/vLUIImages/Countries-of-Focus/\\$file/Peru-Country-Strategy-2009.pdf](http://www.acdi-cida.gc.ca/INET/IMAGES.NSF/vLUIImages/Countries-of-Focus/$file/Peru-Country-Strategy-2009.pdf), 19. 3. 2013), s. 7.
- CIDA (2010a). *Canada's aid effectiveness agenda. Focusing on results.* ([http://www.acdi-cida.gc.ca/INET/IMAGES.NSF/vLUIImages/AidEffectiveness/\\$file/FocusingOnResults-EN.pdf](http://www.acdi-cida.gc.ca/INET/IMAGES.NSF/vLUIImages/AidEffectiveness/$file/FocusingOnResults-EN.pdf), 19. 2. 2013).
- CIDA (2011a). *Countries of Focus* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/acdi-cida/ACDI-CIDA.nsf/eng/JUD-51895926-JEP>, 31. 1. 2013).
- CIDA (2011b). *Statistical Report on International Assistance. Fiscal years 2009-2010.*
- CIDA (2011c). *Multilateral and Global Programs* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/acdi-cida/ACDI-CIDA.nsf/eng/JUD-112911931-LY2>, 19. 2. 2013).
- CIDA (2011 d). *Countries of focus* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/acdi-cida/ACDI-CIDA.nsf/eng/JUD-51895926-JEP>, 11. 2. 2013).
- CIDA (2011 e). *Stimulating sustainable economic growth. CIDA's sustainable economic growth strategy* ([http://www.acdi-cida.gc.ca/INET/IMAGES.NSF/vLUIImages/EconomicGrowth/\\$file/Sustainable-Economic-Growth-e.pdf](http://www.acdi-cida.gc.ca/INET/IMAGES.NSF/vLUIImages/EconomicGrowth/$file/Sustainable-Economic-Growth-e.pdf), 13. 2. 2013).

- CIDA (2011f). *Project profile for Improving Basic Education for Indigenous and Rural Children in Southern Andean and Amazonian Peru* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/CIDAWEB/cpo.nsf/vWebCSAZEn/7FEC168D6D4EE859852576EB0037032E>, 16. 3. 2013).
- CIDA (2011g). *CIDA's Sustainable Economic Growth Strategy* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/acdi-cida/acdi-cida.nsf/eng/NAD-9241625-RHC>, 19. 3. 2013).
- CIDA (2011h). *Project profile for Peru-Canada Mineral Resources Reform Project* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/CIDAWEB/cpo.nsf/vWebCSAZEn/A5E5CB80D61ACC9885257B2C00379B65>, 19. 3. 2013).
- CIDA (2012a). *Partnerships with Canadians Programs* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/acdi-cida/ACDI-CIDA.nsf/eng/JUD-11291243-N24>, 19. 2. 2013).
- CIDA (2012b). *Geographic Programs* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/acdi-cida/ACDI-CIDA.nsf/eng/JUD-112911531-MT7>, 19. 2. 2013).
- CIDA (2012c). *Statistical Report on International Assistance. Fiscal Year 2010-2011.*
- CIDA (2012d). *Aid Effectiveness Agenda* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/acdi-cida/ACDI-CIDA.nsf/eng/FRA-825105226-KFT>, 11. 2. 2013).
- CIDA (2012e). *Securing the Future of Children and Youth* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/acdi-cida/acdi-cida.nsf/eng/FRA-1015151610-QLN>, 11. 2. 2013).
- CIDA (2012f). *Evaluation of CIDA's Peru Program 2005-2010. 7/2012* ([http://www.acdi-cida.gc.ca/INET/IMAGES.NSF/vLUImages/Evaluations2/\\$file/peru-eng.pdf](http://www.acdi-cida.gc.ca/INET/IMAGES.NSF/vLUImages/Evaluations2/$file/peru-eng.pdf), 12. 2. 2013).
- CIDA (2012g). *Project profile for Support to the Office of the Ombudsman* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/CIDAWEB/cpo.nsf/vWebCSAZEn/2F4AD585DD4BADE985257A180057A79D>, 14. 3. 2013).

- CIDA (2012h). *Project profile for Support to the Office of the Ombudsman II*. (<http://www.acdi-cida.gc.ca/cidaweb%5Ccpo.nsf/projEn/A034593001>, 14. 3. 2012).
- CIDA (2012ch). *Project profile for Improvement of Basic Education* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/CIDAWEB/cpo.nsf/vWebProjByNumEn/A88E5FEE764F0DFC852572F700370A1A>, 15. 3. 2013).
- CIDA (2012i). *Project profile for Canada-Americas Trade-related Technical Assistance Program* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/CIDAWEB/cpo.nsf/vWebProjByNumEn/8BBDAF2392BE3A2585257AB1003B4038>, 29. 3. 2013).
- CIDA (2013a). *Increasing Food Security* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/acdi-cida/ACDI-CIDA.nsf/eng/FRA-101515656-QEV>, 11. 2. 2013).
- CIDA (2013b). *Natural Resources Management* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/acdi-cida/ACDI-CIDA.nsf/eng/FRA-102311492-LK7>, 20. 2. 2013).
- CIDA (2013c). *Peru* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/acdi-cida/ACDI-CIDA.nsf/eng/JUD-129124653-NUU>, 9. 3. 2013).
- CIDA (2013d). *Peru – CIDA-Funded Projects* (<http://www.acdi-cida.gc.ca/cidaweb/cpo.nsf/fWebCSAZEn?ReadForm&idx=01&CC=PE>, 27. 3. 2013).
- CIES (2009) *The Economic and Social Research Consortium: Institutional Evolution and Achievements*. (<http://www.cies.org.pe/who/The-Economic-And-Social-Research-Consortium-Institutional-Evolution-And-Achievements>, 15. 3. 2013).
- Cooper, Andrew F. (2012). Canada's engagement with the Americas in comparative perspective. *International Journal*, Vol. 67, No. 3, s. 685–701.

- Cotlear, Daniel (2006). *A New Social Contract for Peru. An Agenda for Improving Education, Health Care, and the Social Safety Net* (Washington: The World Bank).
- Coumans, Catherine (2012). CIDA's Partnership with Mining Companies Fails to Acknowledge and Address the Role of Mining in the Creation of Development Deficits. *Mining Watch Canada*, 1/2012, s. 1–10.
- De Echave, José C. (2011). Guest at the Big Table? Growth of the Extractive Sector, Indigenous/Peasant Participation in Multi-Partie Processes, and the Canadian Presence in Peru. *The North-South Institute*. 4. 11. 2011 (<http://www.nsi-ins.ca/wp-content/uploads/2012/10/2011-Guests-at-the-Big-Table-Growth-of-the-Extractive-Sector.pdf>, 20. 2. 2013), s. 1–48.
- Department of Finance Canada (2012). *Canada's contribution to bilateral and multilateral debt relief initiative* (<http://www.fin.gc.ca/access/dri-iad-eng.asp>, 14. 2. 2013).
- DFAIT (2009). *Corporate Social Responsibility. Building the Canadian Advantage: A Corporate Social Responsibility (CSR) Strategy for the Canadian International Extractive Sector*. 3/ 2009 (<http://www.international.gc.ca/trade-agreements-accords-commerciaux/ds/csr-strategy-rse-strategie.aspx?view=d>, 5. 3. 2013).
- DFAIT (2012). *Canada-Peru Free Trade Agreement* (<http://www.international.gc.ca/trade-agreements-accords-commerciaux/agr-acc/peru-perou/index.aspx?lang=eng&view=d>, 13. 3. 2013).
- DFAIT (2013). *The Americas: Our Neighbours, Our priority* (<http://www.international.gc.ca/americas-ameriques/index.aspx>, 31. 3. 2013).
- Duhaime, Bernard (2012). Canada and the inter-American human rights system. *International Journal*, Vol. 67, No. 3, s. 639–659.

- Evropský parlament (2013). *Parlament pro větší ochranu rozvojových zemí proti biopiráctví*. 14. 1. 2013
(<http://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/content/20121203STO04309/html/Parlament-pro-v%C4%9Bt%C5%A1%C3%AD-ochranu-rozvojev%C3%BDch-zem%C3%AD-proti-biopir%C3%A1tstv%C3%AD>, 15. 3. 2013).
- Escobar, Javier – Ponce, Carmen (2007). *Economic Opportunities for Indigenous Peoples in Latin America. Peru* (Washington: The World Bank).
- Evans, Gordon (2012). The People's Defender: Strengthening the Office of the Ombudsman in Peru. *Deployment for Democratic Development* (<http://www.democraticdevelopment.ca/documents/Peru%20Ombudsman-Final.pdf>, 14. 3. 2013), s. 1–11.
- Export Development Canada (2013). *About Us* (<http://www.edc.ca/EN/About-Us/Pages/default.aspx>, 27. 3. 2013).
- Gauthier, Alexandre (2012). Canada-Peru. Trade and Investment. *Library of Parliament*. 14. 8. 2012
(<http://www.parl.gc.ca/Content/LOP/ResearchPublications/2012-59-e.pdf>, 13. 3. 2013), s. 1–3.
- Global Humanitarian Assistance (2013). *Defining Humanitarian Aid* (<http://www.globalhumanitarianassistance.org/data-guides/defining-humanitarian-aid>, 29. 1. 2013).
- Government of Canada (2012a). *Report to Parliament on the Government of Canada's Official Development Assistance 2011-2012* ([http://www.acdi-cida.gc.ca/INET/IMAGES.NSF/vLUIImages/Reports/\\$file/odaaa-2011-2012_eng.pdf](http://www.acdi-cida.gc.ca/INET/IMAGES.NSF/vLUIImages/Reports/$file/odaaa-2011-2012_eng.pdf)), s. 1–44.

- Government of Canada (2012b). *Canada-Peru Relations* (http://www.canadainternational.gc.ca/peru-perou/bilateral_relations_bilaterales/canda_peru-perou.aspx?lang=eng&view=d, 9. 3. 2013).
- Healey, John – Killick, Tony (2005). Using aid to reduce poverty. In: Tarp, Finn ed., *Foreign Aid and Development: Lessons learnt and directions for the future* (Taylor & Francis e-Library), s. 172–190.
- Holden, Michael (2010). Canadian Trade and Investment Activity: Canada-Peru. *Parliament of Canada*. 22. 7. 2010 (<http://www.parl.gc.ca/Content/LOP/ResearchPublications/2010-48-e.pdf>, 13. 3. 2013), s. 1–3.
- Horwitz, Betty (2010). *The Transformation of the Organization of American States. A Multilateral Framework for Regional Governance* (New York: Anthem Press).
- IDRC (2010). *IDRC in Peru* (<http://www.idrc.ca/EN/Documents/Peru-Eng-2012.pdf>, 14. 2. 2013).
- IDRC (2013a). *Who we are. A key part of Canada's aid program* (<http://www.idrc.ca/EN/AboutUs/WhoWeAre/Pages/default.aspx>, 14. 2. 2013).
- IDRC (2013b). *What we do. Supporting ideas, fostering innovation* (<http://www.idrc.ca/EN/AboutUs/WhatWeDo/Pages/default.aspx>, 14. 2. 2013).
- Illescas, Javier – Jaramillo, Felipe C. (2011). *Export Growth and Diversification: The Case of Peru*. The World Bank Policy Research Working Paper No. 5868, s. 1–28.
- International Labour Organisation (2012). *Ratifications for Peru* (http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:11200:0::NO:11200:P11200_COUNTRY_ID:102805, 30. 3. 2013).

- Keenan, Karyn (2012). *The Role of the Private Sector in Achieving Canada's International Development Interests*. [Projev prezentovaný před Standing Committee on Foreign Affairs and International Development] 30. 5. 2012 (<http://www.halifaxinitiative.org/content/halifax-initiative-testimony-parliamentary-foreign-affairs-committee-may-30-2012>, 20. 3. 2013).
- Kerr, Stephen E. (2012). CIDA under-fire for partnering with mining company. *Alternatives International Journal*. 30. 3. 2012 (<http://www.alterinter.org/spip.php?article3786>, 30. 3. 2013).
- Knack, Stephen – Rogers, Halsey F. – Eubank, Nicholas (2010). *Aid Quality and Donor Rankings*. The World Bank Policy Research Working Paper No. 5290, s. 1–33.
- Lancaster, Carol (2007). *Foreign Aid: Diplomacy, Development, Domestic Politics* (Chicago: University of Chicago).
- Lang, Daniel (2010). *Mining Bill will kill jobs in Yukon*. 25. 9. 2010 (<http://danlang.ca/p101666/>, 23. 3. 2013).
- Legler, Thomas (2012). Wishful thinking. Democracy promotion in the Americas under Harper. *International Journal*, Vol. 67, No. 3, s. 583–602.
- Lemieux, Emilie (2010). *Mining and local development: Challenges and Perspectives for Fair and Socially Inclusive Sustainable Development in Canadian Mining Zones in Peru* [nepublikováno].
- MacLaren, Barbara (2013). Free Trade Agreements in Peru and Colombia: Monitoring Impacts from a Gender Perspective. *The North-South Institute*. 5. 3. 2013 (<http://www.nsi-ins.ca/wp-content/uploads/2013/03/2013-Monitoring-Future-FTA-Impacts-from-a-Gender-Perspective1.pdf>, 30. 3. 2013), s. 1–21.

- MacLennan, Gregor (2011). Peru's Consultation Law. A Victory for Indigenous Peoples? *Amazon Watch*. 22. 9. 2011 (<http://amazonwatch.org/news/2011/0922-perus-consultation-law-a-victory-for-indigenous-peoples>, 30. 3. 2013).
- McGill, Hunter (2012). Canada among Donors: How Does Canadian Aid Compare? In: Brown, Stephen ed., *Struggling for Effectiveness: CIDA and Canadian Foreign Aid* (Montreal: McGill-Queen's University Press), s. 24–52.
- Mining Watch Canada (2012a). Canada's Development Aid Dollars at Odds with Communities. *Mining Watch Canada*, Fall/Winter 2012, No. 33, s. 1–8.
- Mining Watch Canada (2012b) *About Us* (<http://www.miningwatch.ca/about-us-1>, 22. 3. 2013).
- Ministerstvo zahraničních věcí České republiky (2013). *Peru - vnitropolitická charakteristika* (http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/peru/politika/vnitropoliticka_charakteristika.html, 28. 2. 2013).
- Morrison, David R. (2011). *Aid and Ebb Tide: A History of CIDA and Canadian Development Assistance* (Ontario: Wilfrid Laurier University Press).
- Nossal, Kim R. (1988). Mixed Motives Revisited: Canada's Interest in Development Assistance. *Canadian Journal of Political Science*, Vol. 21, No. 1, s. 35–56.
- Nye, Joseph S. (2004). *Soft Power: The Means to Success in World Politics* (New York: Public Affairs).
- OAS (2013). *Inter-American Democratic Charter* (http://www.oas.org/OASpage/eng/Documents/Democractic_Charter.htm, 14. 3. 2013).

- Oda, J., Beverley (2009). *A New Effective Approach To Canadian Aid* [Projev ministryně Kanady pro zahraniční spolupráci ze dne 20. 5. 2009] (<http://www.acdi-cida.gc.ca/acdi-cida/ACDI-CIDA.nsf/eng/NAT-5208469-GYW>, 19. 2. 2013).
- Oda, Beverley J. (2011) [Dopis ministryně zahraniční spolupráce adresovaný organizaci Maning Watch] 14. 1. 2011 (http://www.miningwatch.ca/sites/miningwatch.ca/files/1877_001.pdf, 30. 3. 2013).
- OECD (2008). *Is it ODA?* (<http://www.oecd.org/investment/stats/34086975.pdf>, 13. 2. 2013).
- OECD (2012). *Canada. Development Assistance Committee (DAC) Peer Review 2012* (<http://www.oecd.org/dac/peer-reviews/canadapeerreview2012.pdf>, 29. 2. 2013), s. 1–114.
- OECD (2013a). *DAC List of ODA Recipients* (<http://www.oecd.org/dac/aidstatistics/daclistofodarecipients.htm>, 31. 1. 2013).
- OECD (2013b). *User's Guide to the Creditor Reporting System (CRS) Aid Activities database* (<http://www.oecd.org/investment/aidstatistics/usersguidetothecreditorreportingsystemcrsaidactivitiesdatabase.htm>, 31. 1. 2013).
- OECD (2013c). *Aid Statistics: The 0.7% ODA/GNI target - a history* (<http://www.oecd.org/dac/aidstatistics/the07odagnitarget-ahistory.htm>, 30. 1. 2013).
- OECD (2013d). *Net ODA in 2011* (<http://webnet.oecd.org/oda2011/>, 19. 2. 2013).
- Openparliament (2012). *Bill C-323* (<http://openparliament.ca/bills/41-1/C-323/>, 23. 3. 2013).
- Openparliament (2013). *Bill C-300* (<http://openparliament.ca/bills/40-3/C-300/?page=1>, 23. 3. 2013).

- Parliament of Canada (2012). *Canadian Trade and Investment Activity, Canada-Peru* (<http://www.parl.gc.ca/Content/LOP/ResearchPublications/2012-59-s-e.htm>, 13. 3. 2013).
- Parliament of Canada (2013). *Bill C-300* (<http://www.parl.gc.ca/HousePublications/Publication.aspx?Docid=3658424&File=4>, 23. 3. 2013).
- Peet, Richard – Hartwick, Elaine (2009). *Theories of Development. Contentions, Arguments, Alternatives* (New York: The Guilford Press).
- Peru Country Monitor (2013). Country Intelligence: Report: Peru. *Peru Country Monitor*, 1/2013, s. 1–24.
- Reuters (2013). *Peru villagers end protest at Barrick gold mine*. 27. 2. 2013 (<http://www.reuters.com/article/2013/02/27/barrick-peru-idUSL1N0BR5TE20130227>, 29. 3. 2013).
- Robinson, Sherman – Tarp, Finn (2005). Foreign aid and development: summary and synthesis. In: Tarp, Finn ed., *Foreign Aid and Development: Lessons learnt and directions for the future* (Taylor & Francis e-Library), s. 1–10.
- Roedl, Bohumír (2007). *Dějiny Peru a Bolívie* (Praha: Lidové noviny).
- S. C. 2008, c 17, *Official Development Assistance Accountability Act*.
- The Colombo Plan (2011). *History* (<http://www.colombo-plan.org/index.php/about-cps/history/>, 29. 2. 2013).
- Tomlinson, Brian – Reilly-King, Fraser (2011). The elusive quest for pro-poor growth? An analysis of CIDA's Sustainable Economic Growth Strategy. *The Canadian Council for International Co-operation* (http://www.ccic.ca/_files/en/what_we_do/2011_12_Pro-poor_growth_paper_e.pdf, 19. 2. 2013), s. 1–31.

- Triscritti, Fiorella (2012). Do Mining Companies Help Development? *Canadian International Council*. 20. 6. 2012 (<http://opencanada.org/features/the-think-tank/comments/do-mining-companies-help-development/>, 30. 3. 2013).
- UNDP (2011a). *Human development report 2011. Sustainability and Equity: A Better Future for All* (<http://hdr.undp.org/en/reports/global/hdr2011/>, 31. 1. 2013).
- UNDP (2011b). *Human development report 2011. Explanatory note on 2011 HDR composite indices. Peru* (<http://hdrstats.undp.org/images/explanations/PER.pdf>, 9. 3. 2013), s. 1–5.
- UNDP (2013). *Human Development Report 2013. The Rise of the South: Human Progress in a Diverse World* (http://issuu.com/undp/docs/hdr_2013_en?mode=window, 12. 4. 2013).
- USACC (2012). *Términos de referencia: Evaluación Final del Proyecto de Mejoramiento de la Educación Básica – PROMEB* (http://www.usacc.org.pe/pdf/pdf_sec_11.pdf, 19. 3. 2013), s. 1–13.
- World Bank (2007). *Toward High-Quality Education in Peru. Standards, Accountability, and Capacity Building* (Washington: The World Bank).
- World Bank (2012). *Newest country classification released*. 13. 7. 2012 (<http://data.worldbank.org/news/newest-country-classifications-released>, 31. 1. 2013).
- World Bank (2013). *Five institutions, One Group* (<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/EXTABOUTUS/0,,contentMDK:20046292~menuPK:1696892~pagePK:51123644~piPK:329829~theSitePK:29708,00.html>, 14. 2. 2013).
- York University (2009). *Conference Agenda* (<http://www.yorku.ca/erlac/ei-bios.html>, 28. 3. 2013).

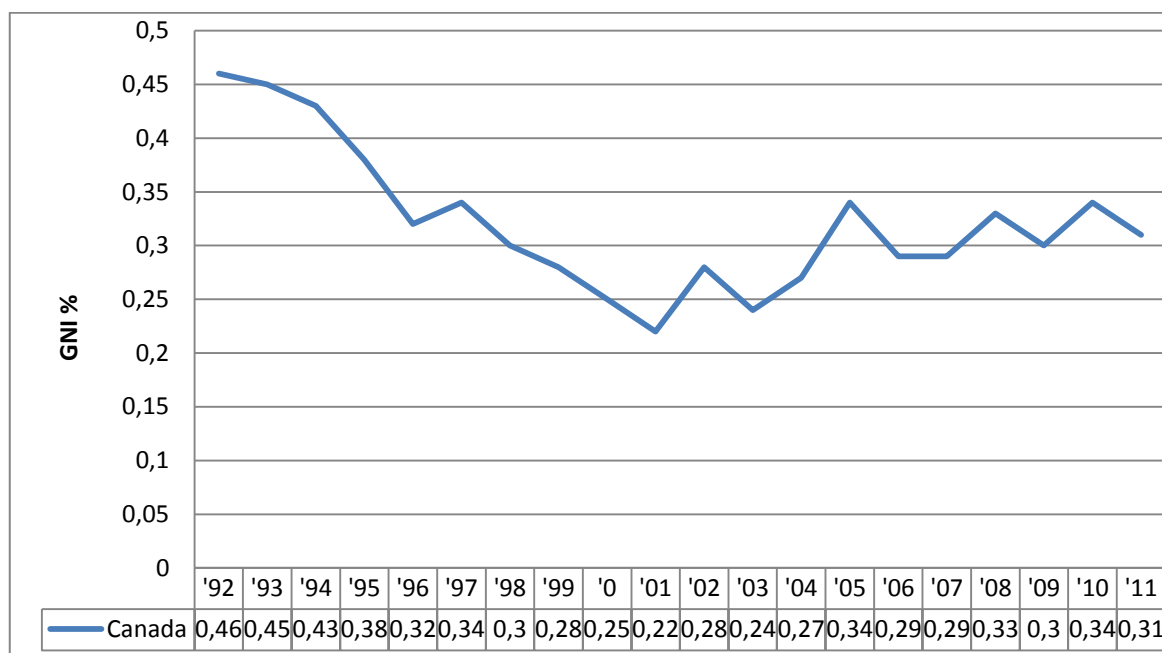
8 Resumé

The aim of this Bachelor thesis is to characterize the Canadian international development assistance and demonstrate how Canada implements its plans and strategies in the Republic of Peru. Part of the work is to answer these two questions: How successful is the Canadian development assistance in fulfilling effectively its goals in Peru? What role do economic interests play in Canadian activities in Peru?

Firstly, the work introduces Canadian development assistance in general, primarily its priorities and goals. Next part describes current socioeconomic situation in Peru. There are defined main problems such as unequal distribution of wealth, poor accessibility of public services, and polluted environment. The main part is devoted to a case study of Canadian development assistance to Peru. There are described economic ties between Canada and Peru. Then are discussed Canadian development projects in three sectors: democratic governance, children and youths, economic growth. The most discussable are projects in economic sector which are focused on improving natural resource management. Many Canadian mining companies are active in Peru and cause social conflicts. That is why Canada launches new Corporate Social Responsibility projects which aim to reduce these conflicts by creating better working conditions, and targeting at improving environmental conditions. These projects have been inefficient so far and local people demand to stop activities of corporations and also development projects. The main problem is that corporations and development agencies do not communicate adequately with local people and the projects do not target their real needs. The conclusion is that Canadian projects contribute to development only in some sectors, for example projects on improving quality of education are successful. However, many independent organisations argue that economic motives are crucial for Canadian development activities in Peru and many projects do not respond to the actual needs of local people.

9 Přílohy

Příloha č. 1. Podíl ODA na GNI Kanady v letech 1992–2011

Zdroj dat: CCIC (2012a). *CCIC Analysis of Budget 2012*

(http://www.ccic.ca/_files/en/what_we_do/2012_08_CCIC_Initial_Analysis_Budget_2012.pdf, 20. 3. 2012), s. 1–5.

Příloha č. 2. Plánované škrty v rozpočtu kanadské zahraniční spolupráce

Fiscal Year	FY2010/11	FY2011/12	FY2012/13	FY2013/14	FY2014/15	FY2015/16
International Assistance Envelope (IAE)	\$5,110.7	\$5,000	\$4,819.3	\$4,757.9	\$4,622.4	\$4,622.4
IAE Percentage decline relative to FY2011/12	N/A	N/A	3.6%	4.8%	7.6%	7.6%
Estimated ODA	\$5,551.4	\$5,767.4	\$5,174.3	\$5,112.9	\$4,977.4	\$4,977.4
ODA Percentage decline relative to FY2011/12	N/A	N/A	10.3%	11.3%	13.7%	13.7%
ODA as a percentage of GNI	0.34%	0.34%	0.29%	0.28%	0.26%	0.25%

Údaje jsou uvedeny v milionech kanadských dolarů

Zdroj: CCIC (2012a). *CCIC Analysis of Budget 2012*

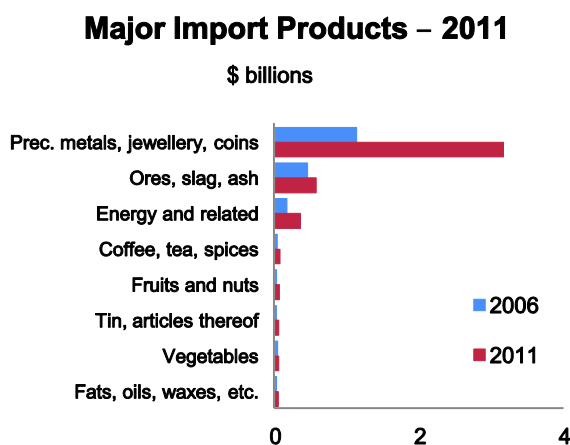
(http://www.ccic.ca/_files/en/what_we_do/2012_08_CCIC_Initial_Analysis_Budget_2012.pdf, 20. 3. 2012), s. 1–5.

Příloha č. 3. Kanadské přímé zahraniční investice v Peru během let 1993–2011

Zdroj: Gauthier, Alexandre (2012). Canada-Peru. Trade and Investment. *Library of Parliament*. 14. 8. 2012
(<http://www.parl.gc.ca/Content/LOP/ResearchPublications/2012-59-e.pdf>, 13. 3. 2013).

Příloha č. 4. Hlavní dovážené produkty z Peru do Kanady

Zdroj: Gauthier, Alexandre (2012). Canada-Peru. Trade and Investment. *Library of Parliament*. 14. 8. 2012
(<http://www.parl.gc.ca/Content/LOP/ResearchPublications/2012-59-e.pdf>, 13. 3. 2013).

Příloha č. 5. Přehled zemí, kterým Kanada plánuje snížit výši poskytované ODA

Countries of Focus	Human Development Index (HDI 2011)	Position relative to 187 other HDI countries	Cut from funding ⁴
Bolivia	108	Lower-middle	Reductions
Caribbean ⁺	N/A		
Colombia	87	Upper-middle	
Haiti	158	Bottom quarter	
Honduras	121	Lower-middle	
Peru	80	Upper-middle	
Afghanistan	172	Bottom quarter	
Bangladesh	146	Bottom quarter	
Indonesia	124	Lower-middle	
Pakistan	145	Bottom quarter	Reductions
Vietnam	128	Lower-middle	
Ukraine	76	Upper-middle	
Westbank and Gaza	N/A		
Ethiopia	174	Bottom quarter	Reductions
Ghana	135	Lower-middle	
Mali	175	Bottom quarter	
Mozambique	184	Bottom quarter	Reductions
Senegal	155	Bottom quarter	
Tanzania	152	Bottom quarter	Reductions
Non-Countries of Focus	HDI 2011		Cut from funding
Cambodia	139	Lower-middle	Completely cut – previously downgraded by the Conservatives
China	101	Lower-middle	Completely cut
Malawi	171	Bottom quarter	Completely cut
Nepal	157	Bottom quarter	Completely cut
Niger	186	Bottom quarter	Completely cut – previously downgraded by the Conservatives
Rwanda	166	Bottom quarter	Completely cut – previously downgraded by the Conservatives
Zambia	164	Bottom quarter	Completely cut – previously downgraded by the Conservatives
Zimbabwe	173	Bottom quarter	Completely cut

Zdroj: CCIC (2012a). *CCIC Analysis of Budget 2012*

(http://www.ccic.ca/_files/en/what_we_do/2012_08_CCIC_Initial_Analysis_Budget_2012.pdf, 20. 3. 2012), s. 1–5.